

Upravništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelček: Ljubljana, Puceljova ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Ishaja vsak dan zvon ponedeljka
Naročnina zmes mesečno Lir 18.—
in inozemstvo vključno s Ponedeljkim je
trome Lir 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puceljova ulica št. 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad esteri:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Boji izvidnic v Sirtiki

Učinkovite letalske akcije v Libijski puščavi — Dve podmornici potopljene v Sredozemlju

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 31. decembra naslednje 950. vojno poročilo:

V Sirtiki delovanje prednjih straž. Skupina angleških padalcev p.d poveljstvom višjega častnika je bila ujeta.

V Tunisu je bil sovražnik po močnem topniškem ognju prisiljen zapustiti nekatero postojanko.

Oso letalstvo se je z uspehom udeležilo operacij v Libijski puščavi. Pri tem je bilo uničeno znatno število avtomobilov, med

njimi nekoliko oklopnih, dočim so naša letala na področju Tunisa v učinkovitem strmovalnem poletu zažgala na tleh 6 sovražnih motorikov. Eno sovražno letalo je sestrelilo protiletalsko topništvo, neko drugo pa je v dvoboju sestrelil nemški lovec.

V srednjem delu Sredozemskega morja so naše torpedovke pod poveljstvom poročnika bojnega broda Ksaverija Marotte odnosno poročnika bojnega broda Rinalda Ancillottia potopile dve sovražni podmornici.

Iz Beneške palače:

Bojevniki pri Duceju

Člani direktorija združenja bojevnikov so Duceju poročali o delu združenja in mu izročili plamteče patriotično dnevno povelje

Rim, 30. dec. s. Duce je sprejel v Beneški palači člane nacionalnega direktorija združenja bojevnikov. Predsednik Amilcare Rossi je Duceju poročal o udeleževanju združenja in zlasti očetil pobude za podpiranje bojevnikov pod orožjem in njih družin. Ob tej priložnosti je izročil Duceju police in vrednostne papirje tako, da znaša vsota, ki so jo doslej bojevniki dali preko svojega združenja, 18.019.790 lir. Predsednik je poročal tudi o delu narodnega sveta združenja, ki se je sestel davi ob navzočnosti tajnika PNF, nakar je izročil Duceju naslednje dnevno povelje, ki ga je svet odobrili:

»Nacionalni svet narodnega združenja bojevnikov, ki se je sestel v Rimu ob navzočnosti tajnika Stranke in zastopnikov Oboroženih Sil.

Z udano gorečnostjo pozdravlja Kralja in Cesarja, vzvišeno podobo Domovine, ter Duceja in njegovo odlično voljo do življenja in vzpaja;

dviga insignje tisočih in tisočih sekcijske narodnega ozemlja in v tujini v spoštljivem poklonu sinovom Italije, ki na bojiščih žrtvujejo svoje življenje v zagonu največje odločitve;

pozdravlja z zanešenim toplim bojevnikiškim pozdravom borce na kopnem, na morju in v zraku, ki pišejo strani junastva in zvestobe ter obnavljajo in množijo svetla junška dejanja vojaške zgodovine rase;

izraža spoštovanje moralni borcev in pozdravlja mesta, ki jih je zadel divjaški bes

sovražnika. Sklicujoč se pred svetom na to, kar predstavljajo v svojem zgodovinskem prestizju in v nenadomestljivem zakladu njih spomeniki,

zreali ponos bojevnikov, ki tvorijo blok enotne fronte z vsem italijanskim narodom, katerega je fašistična etika prekalila za največje preizkušnje v železni volji do zmage in v neprimerljivem ponosu za žrtve, ki jih ta etika zahteva;

izraža prepričanje, da bodo bojevniki iz vseh vojev še nadalje ojačeno izvrševali bodo po zaključku te velike vojne tvorci nove zmage Domovine uresničili vse ukrepe, ki jih Duce odreja v svojem plemenitem in stalnem prizadevanju nagraditi žrtve in hrabrost.

Poziva vse tovariše naj kar najbolj učinkovito prispevajo s svojo vero, disciplino in dejanjem, da bo nad sleherni težavo in nasprotno voljo triumfalno odločno namerar narediti iz zmage najčistji vzvod za popolni trijumf socialne pravice, ki je postulat revolucije Črnih srajc.

Duce je izrazil svoje veliko zadovoljstvo sprito poročila predsednika in pokazal svoje visoko odobravanje za sodelovanje, ki je v popolnem skladu z duhom razumevanja in uresničevalno vneto za vse največje zahteve naroda v vojni. Duce je odobril načrt, ki mu ga je direktorij predložil za zgraditev doma zmage v Rimu v povečevanju oborožene zvestobe italijanskega naroda. Duce je ob zaključku pohvalil voditelje združenja za opravljeno delo ter dal smernice za njegovo bodoče delo.

Popolnem soglasju z oblastmi in pristojnimi hierarhij in jamčijo, da bo to delo pravilno opravljeno.

Nacionalni svetnik Bignardi je zadržil, govoreč o raportih sindikalnih voditeljev in poljedelskih množic, da so ta zborovanja z direktnim sodelovanjem kmetov zgovorno dokazala, da se kmetje, ki dajejo največji kontingent borcev Domovini v vojni, popolnoma zavedajo veličanstva trenutka in so odločeni prestati vse preizkušnje za doseg zmage.

Poročilo predsednika je bilo sprejeto z gorečo manifestacijo udanosti Duceju. Po obširni debati, ko je skupščina izrazila svoje mnenje glede raznih vprašanj organizatornega značaja, je bil odobren finančni proračun za leto 1943, ki je v skladu z danimi navodili.

V zveznem sedežu so zborovale tudi skupščine federacij. Nacionalni svetnik Bignardi je pozval voditelje naj ojačijo svoje delo, da bo organizacija poljedelskega dela v širini in dolžini dosegla ono stopnjo, ki jo zahteva enotnost vojnega napora.

element. Ne smemo pozabiti, da se je prijeteljska in nenapadna pogodba, ki je bila podpisana med obema državama takoj po končani državljanski vojni v Spaniji, naslanjala predvsem na dejstvo, da je komunizem, čeprav strl v štirih letih krave državljanske vojne, nadaljeval s podporo Moskve in demokrati svoje delo, ki je pomenilo ogražanje vsega Iberskega polotoka. Sestanek Iberskih državnikov v Sevillji letos v februarju je imel izrazito protikomunistični značaj. V tem je ključ za pravilno razumevanje enega izmed zunanjih izgledov politike teh dveh Iberskih držav.

Nevarnosti, ki jih za obe Iberski državi predstavlja severnoafriška akcija Roosevelta, je nasvetovala španskim in portugalskim voditeljem, da zopet vsestransko prouče položaj. — Razgovor španskega zunanjega ministra Jordana in njegovih političnih in vojaških sodelavcev v Lizboni so zato po svojem pomenu daleč presegali okvir obeh Iberskih držav.

Odločilnega pomena pa so bili ti razgovori za medsebojne odnose obeh držav. Naj bo nadaljnji razvoj splošnega položaja kakršenkoli, v enem je sporazum med Španijo in Portugalsko trden in zanesljiv, namreč glede bojne pozicije obeh držav proti komunizmu in vsem njegovim odkritim ali prikritim pomagačem. To so na poslednjem sestanku državnikov obeh držav močno in nedvoumno podčrtali listi v obeh državah. Uradno portugalsko glasilo »Diário de Manha« je zapisal dobesedno: »Šef španske države in šef portugalske vlade

Istovetnost španske in portugalske politike

Skupna borba proti komunizmu

Lizbona, 31. dec. Posebni položaj Iberskega polotoka kot mostu med Evropo in Afriko in stika med Atlantikom in Sredozemljem je vplival na veliki odmev nedavne špansko-portugalske politične manifestacije v svetu, ki je povsod zbudila pozornost. Pomen Iberskega polotoka je poudarila še sama okolnost, da sta anglosakski vladi ob svojem napadu na francosko Maroko smatrali za potrebno, da v Lizboni in Madridu znova potrdita, da bo sta tudi v bodoče spoštovati Ibersko nevtralnost. S tem sta hoteli nekoliko zabrisati mučni vtis, ki ga je Rooseveltov napad povzročil tako v Španiji kakor na Portugalskem.

Angleško-ameriška zagotovila so bila dana prav v trenutku, ko se je tako v Španiji kakor na Portugalskem pojavilo podzemsko delovanje, ki ga je na primer glasilo portugalske vlade odkrito označilo kot delo inozemskih sil. Samo najvneto opazovalcu bi se moglo to sovpadanje angleško-ameriške akcije in obnove prejšnjih političnih strasti zdeli zgolj slučajno. Za Španijo in Portugalsko je anglosaksko podjete v francoskih kolonijah severne Afrike ustvarilo nov položaj kar v dveh pogledih. Portugalski listi so »to takole na kratko označili: »Vojna se nam je še bolj približala.«

Španija in Portugalska sta se zato odločili, da izvršita nekaj varnostnih ukrepov, ki se ne tičejo samo kolonij, temveč tudi domačega Iberskega ozemlja. Tako vstopa v špansko-portugalske odnose nov

Nadaljnje velike sovjetske izgube

Zmagoviti nemški protinapadi ob Tereku in Donu — Gladko odbiti sovjetski sunki v srednjem odseku — Letalski napadi na rusko zaledje

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 31. dec. Nemško vrhovno poveljstvo je objavilo danes naslednje poročilo:

Na področju ob Tereku in Donu so bili sovražni napadi v trdovratnih bojih odbiti. Sovjetske čete so utrpeli velike krvave izgube in so izgubile zopet večje število oklopnih vozil. Nemški protinapadi so nadalje pridobili na prostoru. Več krajev je bilo zavzetih v naskoku. Oddelki letalstva so uspešno posegli v ogrožene boje na zemlji. Dne 29. in 30. decembra je bilo na južnem delu vzhodne fronte uničenih z bombnimi zadetki v polno 51 sovjetskih oklopnih vozil. Transportni oddelki letalskega orožja so uspešno izvrševali preskrbo prednjih oddelkov.

V dosegljivih težkih bojih na ozemlju ob Donu se je posebno odlikoval oklopni bataljon pehotne divizije »Grossdeutschland«. V srednjem odseku vzhodne fronte so lastni napadali oddelki uničili več sovjetskih bunkerjev. Predenje nemške postojanke Velike Luki so sovjetske naskakovalne kolone napadale v zadnjem času od vseh strani. Ob neozmišljem odporu nemške posadke se vsi ti napadi ponesrečili z velikimi izgubami sovražnika.

Južno-vzhodno od Ilmenskega jezera je sovražnik nadaljeval brezuspešne napade, vendar s slabšimi silami kakor prejšnje dni.

Ob Volhovi so bili krajevni napadi: sovražnik deloma že na izhodiščnih postojankah razbiti.

Dne 30. decembra je nemško letalstvo nad severnim delom vzhodne fronte v boju proti nadmočnim sovjetskim letalskim silam sestrelilo 45 sovjetskih letal. Pri tem je odlično sodelovala Iberska letalska eskadrila, ki je sestrelila 82 letal.

V hudih letalskih bitkah 29. in 30. decembra je sovjetsko letalstvo izgubilo skupno 117 letal.

Na fronti ob Lednem morju so se nadaljevali letalski napadi na Kandalaks, in so bila povzročena nadaljnja uničenja v kolodvorskem delu. Strmovalna letala so razbila koncentracije sovražnih čet zapadno od Kolskega zaliva. Pristanišče Murmansk je bilo bombardirano podnevi in ponoči.

V Libiji obsojstransko udeleževanje napadnih oddelkov. Skupine nemških strmovalnih in lahkih letal so dosegle zadetke v polno na motorne kolone sovražnika. Več izvidniških oklopnih vozil in več motornih vozil je bilo uničenih.

V Tunisu obsojstransko akcija borbe. Sovražnik je bil s topniškim ognjem preganjan z nekaterih postojank. Letala so na nekem sovražnem letališču na tleh uničila 6 večmotornih sovražnih letal. Tudi oskrbovalne kolone sovražnika so bile hudo prizadete v letalskih napadih.

Oddelki letal za dolgo poletje so v pretekli noči presenetljivo napadli pristanišče Casablanca ob zapadni afriški obali. Številne rušilne in zažigalne bombe so povzročile velike požare, ki so bili še med povratkom nad puščavo vidni iz velike daljave.

V vzhodnem Sredozemlju je nemška podmornica potopila angleški rušilec, en vladilec in eno svetilno ladjo.

Ista podmornica je pred Bengazijem napadla konvoj 4 sovražnih ladij, zavarovan s 6 rušilci, in potopila 3 transportne ladje s skupno 22.000 hr. reg. tonami.

Pri dnevnih poletih sovražnih letal nad zapadno francosko obalno ozemlje je bilo sestreljenih 8 sovražnih letal, med njimi 7 štirimotornih bombnikov.

Nemška brza letala so podnevi napadla objekte ob južni angleški obali.

Protinapadi nemških in zavezniških čet na vzhodu

Berlin, 30. dec. Po vesteh z vzhodne fronte so protikupe nemškega vrhovnega poveljstva v zmagovitem uresničevanju. Po zatrdilu madžarskih vojaških krogov nadaljuje sovražnik napade na nemške in zavezniške postojanke v Donovem odseku, doživlja pa silovite krvave izgube. Nemške, italijanske in zavezniške čete so na tem mestu povzlele močne protinapade in so sovražnika vrgle nazaj na izhodiščno točko. Sovjetsko vrhovno poveljstvo je obnovilo taktiko lanskega leta, ki mu je

de sta potrdila razpadanje starih demokratskih in liberalnih ustanov tako nasno, da v tem pogledu ni mogoč nikak dvom. Objavila sta svojo trdno voljo, da brez obotavljanja nadaljujejo nujno borbo proti marksizmu kot sovražniku človeštva. Portugalska in Španija bosta to politiko nadaljevali z »diário de roki«.

Lizbonski list »Diário de Notícias« je objavil izjave španskega zunanjega ministra Jordana, v katerih poudarja, da se bosta obe Iberski državi podpirali v skupni borbi proti komunizmu. Nasproti tem nedvoumnim izjavam voditeljev španske in portugalske politike pa stoji dejstvo, da so severni Američani pobrali neke iz stare šare bivšega predsednika španske vlade Negrina, ki se je svoje dni zatekel v Ameriko in ki so ga sedaj poslali v severno Afriko, kar je seveda moralo zbuditi nezadovoljstvo in sume na Iberskem polotoku. Zaradi Negrinovih pojavov ob meji španskega Maroka postajajo vsa angleško-ameriška zagotovila o spoštovanju Iberske nevtralnosti precej problematična.

To pomeni seveda novo izzivanje protikomunistične politike Iberskega polotoka, kar je le še bolj združilo obe Iberski državi na skupni osnovi. Ob Jordanovem obznanju v Lizboni je portugalski list »A Voz« takole reagiral na te demokratsko-komunistične intrige: »Borba se nadaljuje. Iberski narodi nadaljujejo svojo borbo proti komunizmu, liberalizmu in demokracijam.« (Le Último Notizie.)

prinesla silne izgube, in napada nemške in zavezniške postojanke s strnjenimi množicami. Ogenj topov in težkega nemškega avtomatičnega orožja seje smrt v sovjetskih vrstah. Pri boljševiški vojski se že opažajo znaki, ki razločno kažejo, da napadalni zagon sovjetske vojske ob Donu pojema. Madžarske čete so v drznih akcijah napadle močno utrjene sovražne postojanke, ki so jih po hudih bojih osvojile. Mnoštvo številne sovražne utrdbe so zasedli oddelki frontnih rušilcev, ki so ujeli tudi dotične posadke. Velika množina orožja in streliva tvori znaten vojni plen madžarske vojske.

Razen tega poudarjajo vojaški krogi učinkovito delavnost letalstva, ki neutrudno in zmagonosno sodeluje pri ofenzivnih podjetjih na donskem področju. Italijanski in madžarski lovcii so v družbi z nemškimi letalskimi oddelki pretekle dni bombardirali z rušilnimi bombami prometna središča ter zbirališča avtomobilov in oklopnih voz. Napadalne poskuse sovjetskega letalstva so zatili zavezniški lovcii, ki so prisilili sovjetska letala k umiku.

Boji na finskem odseku

Helsinki, 30. dec. s. Finski glavni stan sporoča: V vzhodnih 24 urah je bil z osredotočenim ognjem topništva in finske pehote odbiti v vzhodnem odseku fronte v

Karelijski ožini napad ene sovjetske stotnije, katero so podpirali metalci bomb. Med umikom, ki je bil izveden ob zaščiti umetne megle, je sovražnik odnesel s seboj številne mrtve in ranjene.

V južnem odseku fronte v Vzhodni Kareliji so bile živahne borbe patrulj pri kanalu Belega morja. Sovjeti so izgubili med njimi kakih 50 mož, ki so padli ali bili ujeti.

Sovjetske letalske izgube

Berlin, 30. dec. s. Nemška poluradna agencija doznava, da so po dosegljivih obvestilih Sovjeti večer izgubili 58 letal. 57 letal je bilo sestreljenih v letalskih borbah, eno pa je zrušilo protiletalsko topništvo.

Odbiti letalski napad na Francijo

Berlin, 31. dec. s. Iz pooblaščenega vira se je zvedelo, da so se večer popoldne britanska letala pojavila nad nekaterimi kraji francoske obale. Nemška protiletalska obramba je točno nastopila in je sestrelila štiri sovražne bombnike, druge pa razpršila. Tudi v drugem naletu so nemški lovcii znova prestregli sovražna letala in zbili na daljine tri nasprotnike. Osmi bombnik je bil sestreljen nad Brestom. Sestrelil ga je nemški lovec.

Trdnost vojaškega položaja držav Osi

Nov porast nemške proizvodnje orožja

Berlin, 31. dec. s. Pod naslovom »Svetovna vojna 1942« razpravlja »Völkischer Beobachter« v svojem uvodniku o značilnih sedanega vojaškega položaja Osi glede na bodoči položaj. Po propagandi sovoražnika, poudarja list, naj bi bila Nemčija prisiljena stopiti v defenzivo, v resnici pa je položaj povsem drugačen, kakor bi radi dopovedali angleški stratezi, kajti vojaški položaj Nemčije sloni danes bolj na kakor kdaj na neurejenosti vrsti uspehov, ki so bili doseženi v tret letih vojne, dočim Angličani in Američani niso mogli niti izvesti svojega tako raztrošenega načrta o invaziji na kontinent. Celo poizkus, si ustanoviti odskočno oporišče na afriškem kontinentu, zaključuje glasilo Rja-ve hiše, so se končali v 1. 1942 s popolno izjalovitvijo.

Berlin, 31. dec. s. Ako Američani mislijo, da lahko svetu dopovedo, da dela njihova vojna proizvodnja čudeže tako glede kakovosti orožja kakor glede naglosti proizvodnje, poudarja vojaški komentator nemškega radia, Os lahko postavi proti temu propagandističnemu besedičenju uspehe, ki jih je dosegla, in izkustva z raznih bojišč. Vlada Zedinjenih držav je marala sprejeti svoj program vojne proizvodnje, da bi bili tanki, letala in topovi, itd. primernejši za namene, ki jim naj služijo, in na višini orožja nasprotnikov. To potrjuje, da so morali Američani pod nemskim pritiskom pospešiti proizvodnjo, ne da bi utegnili prezkusiti svoje orožje na fronti. Položaj italijansko-nemških vojsk je torej odločno superioren nad nasprotnikovim. Kar se tiče razvoja moderne orožja, zaključuje komentar, sta danes na prvem mestu Nemčija in Italija.

Kralj Mihael rumunski vojski

Bukarešta, 31. dec. s. Pred novim letom je kralj Mihael poslal dnevno povelje rumunskim armadam, v katerem je izrazil zahvalo naroda za junastvo, ki so ga dokazale in ki kažejo svetu večne kreposti rumunskega naroda. Da bi novo leto, zaključuje vladar svoje dnevno povelje, kronalo naše žrtve in nam priznalo svete pravice našega naroda, ki ni hotel vojne in ki zna in bo znal braniti z vso srditostjo svojo osvobodeno zemljo!

Umor Darlana je bil — »vojaškega značaja«

Rim, 30. dec. s. V neki radijski oddaji za severno Ameriko, je Vernet Bartlett komentirajoč sedanje stanje rekel med drugim: Ta komentar bom prišel z nekaj besedami, ki se tičejo Darlana in bom zelo verjetno indisreten. Mislim, da ni dvomov glede reakcije angleškega državljanstva v zvezi z Darlanovo smrtjo. Nam Angležem umor niso všeč, če tudi so vojaškega značaja. Gotovo pa na tragedijo Darlana lahko smatramo za rešitev situacije, ki ni mogla naprej trajati.

Bitka z razbojniki v Chicagu

Buenos Aires, 31. dec. s. Včeraj je bilo mesto Chicaga priča izredno razburilivega dogodka. Iz mestne jetišnice v Jolietu so ušli trije glasoviti razbojniki O'Connor, Toohay in Banghart. Ko je bil dan znak za zasledovanje ubegle trojice, je takoj nastopila zasledovalna policija z veliko četo stražnikov, oboroženih s strojnimi. Obstopili so cel mestni del in v naskoku zavzeli hišo, kjer so se skrivali begunci. Po silovitem streljanju z obeh strani se je policiji posrečilo, da je dobila v roke Toohaya in Bangharta, dočim je bil O'Connor v boju ubit. Razen tega je varnostna oblast

Italijanski delež v borbi v Sredozemlju

Berlin, 30. dec. s. Vojaški kritik DNB poudarja v preglednem članku o vojnem letu, ki se izteka, važnost deleža italijanskega letalstva in italijanske mornarice k borbi v Sredozemlju. Italijansko letalstvo in mornarica obvladata večji del tega morja. Govoreč o borbi proti Angliji trdi vojaški kritik, da se je taktika uporabljanja jemskega letalstva proti Angliji spreminila in da nemški vojaški krogi smatrajo sedanja česta bombardiranja industrijskih postojank in gospodarskih središč v Angliji samo za uvod. Članek se zaključuje s poudarkom, da gre glavna črta na vzhodni fronti še vedno od Petsame ob murmanski železnici do Ladoške jezera ter od tod pred Petrogradom in se nadaljuje preko Kalinina, Voroneža in Staljingrada do severnega vnožja Kavkaza.

ujela se tri druge soltrvice, ki so imenovanim razbojnikom pomagali pri begu in pri obrambi.

Nemška počastitev akademika Maiuria

Napoli, 30. dec. s. Nemški generalni konzul dr. May je izročil akademiku Italije Maiuriu diplomu imenovanja za dopisnega člana znanstvene akademije v Berlinu.

Preosnova Churchillove vlade

Lizbona, 31. dec. s. Iz Londona poročajo uradno, da je Churchill izvršil eno izmed svojih množičnih lezbrskih ukazov, da bi jo bolj prilagodil vojnim zahtevam. Dosedanji podtajnik v ministru za kolonije Harold Mac Millan je imenovan za ministra in dodeljen zavezniškemu glavnemu stanu v severozapadni Afriki, kjer bo imel isti posel, ki ga v imenu predsednika Roosevelta za Ameriko opravlja ameriški generalni konzul Murphl. Odvisen bo neposredno od predsednika vlade Churchilla. Dosedanji glavni razvnetelj post. Kapetan Crocogahang, dosedanji tajnik v finančnem ministru, bo prevzel upravo post. V kratkem bo odpotoval v Ameriko, da reorganizira britansko vojno odposlanstvo v Zedinjenih državah. Za finančnega tajnika pri zakladnem ministru je imenovan Ralph Asthon, za zborničnega tajnika pri ministru za prehrano pa Duncan Santys, Churchillov zet. Dunkanson dosedanje mesto bo zavzel laburistični poslanec Arthur Henderson.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Državni in pokrajinski natečaj za povečanje kmetijske proizvodnje Odlok o državnem natečaju

Vodja fašizma
Predsednik vlade
na podlagi kraljevega ukaza z dne 18. septembra 1942/XX, kraljevega ukaza z dne 25. avgusta 1942/XX No. 1031, čl. 14 črka b) kraljevega ukaza z dne 29. maja 1941/XXIX No. 489 po zasl. šanju II. sekcije višjega sveta za kmetijstvo in gozdarstvo

odloča

Čl. 1. Razpisuje se državni natečaj med italijanskimi državljani arijske rase, vpisanimi v P. N. F., obdelovalci kmetijskih posestev v Krajevini, Libiji in na italijanskih otokih Egejskega morja za povečanje kmetijske proizvodnje v gospodarskem letu 1942/43/XX-XXI. Glavni predmet tekmovanja tvorijo rastline: žita, krompir, stročnice za zrnje, sladkorna pesa, krmne rastline pa tudi živinoreja s posebnim ozidrom na proizvodnjo mleka.

Natečaj obstoji iz pokrajinskih tekmovanj (eno za vsako pokrajino Kraljevine in Libije in eno za italijanske otoke Egejskega morja) in iz državnega tekmovanja, ki se ga bodo mogli udeležiti samo oni tekmovalci, ki bodo dosegli prvo nagrado ustrezne skupine v pokrajinskem tekmovanju.

Posestva tekmovalcev bodo razdeljena v sledeče tri skupine:

Velika posestva, če znaša skupna površina njiv z včetimi večletnimi umetnimi travniki nad 80 ha v pokrajini Piemonta, Ligurije, Lombardije, Benečije, Ljubljane, Dalmacije in Emilije; nad 80 ha v pokrajini Toskane, Marke, Umbrije, Lacije in Kampanje; nad 150 ha v pokrajini Abrucov, Pulije, Lukanje, Kalabrije, Sicilije, Sardinije, Libije in na otokih Egejskega morja.

Srednja posestva, če znaša skupna površina njiv z včetimi večletnimi umetnimi travniki 15—80 ha v pokrajini Piemonta, Ligurije, Lombardije, Benečije, Ljubljane, Dalmacije in Emilije; 20—120 ha v pokrajini Toskane, Marke, Umbrije, Lacije in Kampanje; 30—150 ha v pokrajini Abrucov, Pulije, Lukanje, Kalabrije, Sicilije, Sardinije, Libije in na italijanskih otokih Egejskega morja.

Mala posestva, če znaša skupna površina njiv z včetimi večletnimi umetnimi travniki do 15 ha v pokrajini Piemonta, Ligurije, Lombardije, Benečije, Ljubljane, Dalmacije in Emilije; do 20 ha v pokrajini Toskane, Marke, Umbrije, Lacije in Kampanje; do 30 ha v pokrajini Abrucov, Pulije, Lukanje, Kalabrije, Sicilije, Sardinije, Libije in na italijanskih otokih Egejskega morja.

Pri državnem tekmovanju bodo nagrade na tri zgoraj naznačene skupine posestev posebej priznane in sicer po spodaj navedenem razporedu.

Pri vsakem pokrajinskem tekmovanju bodo nagrade priznane ločeno za vsako izmed treh posestnih skupin, ki se nahajajo v pokrajini.

Čl. 2. Prošnje za uvrstitev v tekmovanje, kolkovane s 6 L, je treba vložiti do 31. januarja 1943/XXI pri Pokrajinskem kmetijskem inspektoratu pokrajine, v kateri se nahaja posestvo tekmovalca. Tekmovalci se udeležijo tekmovanja s celotnim gospodarstvom in organizacijo kmetije, ki se z njo prijavijo. Isti tekmovalci more vložiti ločene prošnje in se prijaviti za tekmovanje z različnimi posestvi in sicer tolikokrat, kolikor posestev obdeluje, ne da bi pa mogli doseči več kakor eno nagrado v vsakem pokrajinskem ali v državnem tekmovanju. Tekmovanja se ne morejo udeležiti kmetovalci, ki prijavijo posestvo, čigar skupna površina je manjša kakor 3 ha. V natečaju se ne sprejemajo ustanove, ki za njih vzdrževanje prispeva država, ali ki imajo kmetijsko posestvo, za katerega upravljanje prejemajo redne prispevke od države.

Čl. 3. Nagrade se priznavajo na osnovi naslednjih temeljnih čimteljev:

a) skupna proizvodna posestva — včetih tudi ona drevesnih kultur (izvzemši čisti gozdni okrasek), če te kulture ne presegajo 50% posestva samega — ki se je dosegla bodisi s povečanjem že obdelane zemlje, ali z uvedbo postranskih kultur v največji možni meri, ali z umnim obdelovanjem, s katerim se je kar najbolj povečala proizvodnja sama in so bile premagane, kolikor je le možno, krajevne in iz vojne stanja izvirajoče težave;

b) razpoložljive količine poljskih pridelkov, ki so določene za prodaj;

c) količina in kakovost živinorejskih proizvodov, posebno proizvodnja mleka v onih okoliših in na onih posestvih, kjer je ta proizvodnja zelo pomembna.

Nagrada ne bodo mogli dobiti oni tekmovalci, ki ne bodo upoštevali predpisov narča o kmetijski proizvodnji v smislu kraljevega odloka-zakona od 25. avgusta 1942/XX št. 1031.

Čl. 4. Pokrajinski kmetijski odbori bodo v smislu čl. 8 kraljevega odloka-zakona z dne 25. avgusta 1942/XX št. 1031 razpoglagali za nagrade, ki pridejo v poštev pri pokrajinskem tekmovanju. Ta vsota bo razdeljena v nagrade različnih vrst za posestne skupine v smislu čl. 1. Nagrade se morajo objaviti kmetovalcem najkasneje do 30. novembra 1942/XXI z razglasom, v katerem bo zgoraj imenovani odbor objavil tozadevni odlok, imenovan za navedbo vrste posameznih nagrad za pokrajinsko tekmovanje in smernice tehnične značaja, ki jih bo odbor sam določil po krajevnih razmerah. Ako bi bilo vrednih tekmovalcev v kaki posestni skupini premalo, more odbor na sedežu tekmovalnega razsodišča dodeliti odvečne premije te skupine drugim posestnim skupinam.

Čl. 5. Vsako pokrajinsko tekmovanje bo vodila komisija, ki jo bo imenoval pokrajinski kmetijski odbor. Komisija sama se bo mogla deliti v podkomisije za različne okolišaje pokrajine in pooblastiti tudi posamezne člane za poizvedbe manjše važnosti, toda vse skupno s tehničnim osebjem pokrajinskega kmetijskega inspektorata. Ko bo komisija s posebnimi ogledi na mestu samem zbrala in ugotovila stvarne podatke na kmetiji vsakega tekmovalca, vpisanega v tekmovanje, bo začela presojati udeležence tekmovanja po vidikih v smislu čl. 3. In smernicah tehnične značaja, določenih v smislu čl. 4. po pokrajinskem kmetijskem odboru ter razdelila kmetovalce v dve skupini: v one, ki niso vredni nagrade in one, ki zaslužijo nagrado. Za zadnjo bo sestavila lestvico. Končno veljavna bo razsodiščna dodelila nagrade pokrajinski kmetijski odbor, ki mora dokončati svojo nalogo najkasneje do 30. novembra 1943/XXII. V tem roku bo vsak pokrajinski odbor dostavil ministrstvu za kmetijstvo in gozdove: a) besedilo seje, na kateri je bilo

sklenjeno dodeliti nagrade, lestvico tekmovalcev za vsako posestno skupino, ki so zaslužili nagrade in označbo dodeljenih nagrad; b) izvirne prijave tekmovalcev, sprejetih k tekmovanju v državnem tekmovanju.

Čl. 6. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdove more vsak čas zahtevati pojasnila, ki jih bo smatrala za potrebne.

Čl. 7. Razsodiščna komisija državnega tekmovanja bo imenovana z odlokom Ministrstva za kmetijstvo in gozdove do 31. marca 1943/XXI.

Čl. 8. Če se je nagrajen tekmovalce kakorkoli poslužil za vodstvo pri obdelovanju posestva pomoči tehnične ravnanja (upravitelja) je dolžan izplačati le-temu četrti del dosežene nagrade. V primeru so lastništva, delnega kolonstva ali souživanja je nagrajen tekmovalce dolžan kolonom ali souživalcem ustrežajoči del nagrade, znane za vsoto, ki pripada po določilih prednjega odstavka tehničnemu upravitelju, če je nastavljen, izplačati v istem razmerju, kakor so razdeljeni pridelki posestva na osnovi pogodbe o kolonstvu ali o souživanju.

Čl. 9. Za izvedbo natečaja v Libiji in na italijanskih otokih Egejskega morja bodo naloge, zaupane pokrajinskim vodočim komisijam, pokrajinskim kmetijskim odborom in pokrajinskim kmetijskim inspektoratom, izvrševali kraljevi kmetijski pokrajinski uradi Libije oz. generalne direkcije kmetijstva in gozdov vlade italijanskih otokov.

Čl. 10. Izdatke za nagrade tega tekmovalstva v skupni višini 5.000.000 L bo obremenjeval proračun izdatkov Ministrstva za kmetijstvo in gozdove za proračunsko leto 1943-1944/XXI—XXII na pant, ki odgovarja partiji števil 78 proračunskega leta 1942-1943/XX—XXI.

Pričujoči odlok bo sporočen najvišjemu računskemu uradu, da ga zabeleži.

Nagrade za državno tekmovanje

Skupina: velika posestva 15 nagrad, vsaka po 100.000 L.

Skupina: srednja posestva 15 nagrad, vsaka po 50.000 L.

Skupina: mala posestva 20 nagrad, vsaka po 20.000 L.

Pokrajinsko tekmovanje

Pokrajinski kmetijski odbor v Ljubljani je na osnovi pooblastila, ki mu ga daje zgoraj navedena uredba Vodičelja fašizma in Predsednika vlade, odredil naslednjo razdelitev nagrad za skupni znesek 50.000 L, ki je dodeljen pokrajini.

Kategorija velika posestva, ki imajo skupno površino njiv z včetimi večletnimi umetnimi travniki nad 80 ha:

5 nagrad po: 1. 5000 L, 2. 4000 L, 3. 3000 L, 4. 2000 L, 5. 1000 L.

Skupina: srednja posestva, ki imajo skupno površino njiv z včetimi večletnimi umetnimi travniki 15—80 ha:

10 nagrad po 4000, 2500, 1500, 1000, 800, 700, 600, 500 L.

Skupina: mala posestva, ki imajo skupno površino njiv z včetimi večletnimi umetnimi travniki 3—15 ha:

24 nagrad po 3000, 2500, 2200, 2000, 1700, 1400, 1200, 1000, 800, 700, 600, 500, 400, 400, 400, 300, 300, 250, 250, 200, 200 L.

Posestva ki se udeležijo pokrajinskega tekmovanja v okviru državnega natečaja za povečanje kmetijske proizvodnje, bodo po določilih čl. 3. Ducejevega odloka pregledana in presojena v svoji celoti, upoštevajoč pri tem krajevne pogoje okolice, v podrobnostih pa se bodo pritegnile v presoji naslednje okoliščine:

1) način gospodarske uprave, 2) zboljšave in ureditve zemljišča vsega posestva, kakor tudi posameznih parcel, 3) zmanjšanje neplodnih površin, 4) shranjevanje in uporaba hlevskega gnojla in gnojnice, 5) shranjevanje in uporaba krmil in postranskih pridelkov gospodarstva, 6) uvedba kisanja krme.

Kmetovalci Ljubljanske pokrajine!

Pokrajinski kmetijski odbor se obrača na Vas z živim in toplim vabilom, da se udeležite pokrajinskega tekmovanja za zvišanje kmetijske proizvodnje, da bi se pomerili v svojih sposobnostih, in v svojem navdušenju na važnem poprišču s tovariši starih pokrajnih Kraljevine.

Gotovi smo Vašega pristanka in ne dvomimo, da si boste znali priboriti čast v odlični tekmi med seboj in s tovariši drugih pokrajini ter tako, čeprav s skromnim prispevkom pomagali izvršiti težko nalogo, ki čaka kmetovalce, da zagotovijo narodu prehrano.

Natačelnik kmetijskega inspektorata,
Predsednik pokrajinskega kmetijskega odbora:
dr. Giacomo Rigoni

Dopolavro preko praznikov

Iz najnovjšega pregleda o delu Pokrajinskega Dopolavora v Ljubljani je razvidno, da se je ustanova tudi o božičnih praznikih vsestransko udeleževala v korist pripadnikov Oborožene sile in dopolavoristov.

Dne 21. decembra je bila na Vrhniki filmska predstava za pripadnike Oborožene sile.

Dne 22. decembra je vodstvo ustanove izročilo 5. kompaniji za zdravstvo in desinfekcijo 500 razglednic z znankami.

Dne 23. decembra je bila v Ribnici filmska predstava za pripadnike Oborožene sile in v Ljubljani slična predstava za vojake 248. bataljona BTG. T. M.

Dne 25. decembra je dajala umetnostna družba »Carusi Ricciole« na sedežu ustanove pestro predstavo za pripadnike Oborožene sile. Družba je istega dne dajala tudi zanimivo predstavo za častnike ljubljanske posadke in za Italijane, ki prebivajo v Ljubljani.

Dne 26. decembra je bila na sedežu filmska predstava za pripadnike Oborožene sile.

Dne 27. decembra pa je bila na sedežu ustanove filmska predstava za slovenske dopolavoriste, ki ji je sledila slična predstava za pripadnike Oborožene sile.

Poleg filmskih in gledaliških predstav, ki so bile, kakor vidimo, prirejane vsak dan, je ustanova razdelila med večje število vojakov mnogo živil. Razdeljevanje je

Spremembe hierarhov

Z dnem 4. decembra je bil fašist Helarj Freschini, Tajnik fašija na Vinici, odpoklican, da začasnó vodi tajništvo odseka PNF v Planini.

Dn 4. decembra t. l. je bil imenovan fašist Teresio Mandrini za tajnika odseka PNF v Loškem potoku kot naslednik fašista Henrica Asnaghija.

Z dnem 17. decembra je fašist Marij Budala prenehal opravljati posle tajnika borbenega fašija v Ribnici in je bil dan na razpolago Zvezi fašijev.

Dne 17. decembra je bil fašist Henric Asnaghi imenovan za tajnika borbenega fašija v Ribnici.

Dne 17. decembra je bil fašist Enzo Verzelloni imenovan za tajnika odseka PNF v Vidmu-Dobropoljah in v Velikih Laščah kot naslednik fašista Bruna Domenella, ki je bil poklican pod orožje.

Dne 20. novembra je fašist Marij Matellig zapustil svoje mesto kot tajnik borbenega fašija v Trebnju, ker je poklican pod orožje.

Dne 3. decembra je bil fašist Carlo Govoni določen za borbeni fašij v Črnomlju, da nadomesti fašista Josipa Martinija, ki se bo vrnil v nadzornišvo V. pasa kot politični tajnik.

Delavnost GILL-a

Tiskovni urad Zveze fašijev javlja:

V telovadnici Zveznega poveljništva se je začel tečaj za vzgojo podnačelnikov vodov za Ballile in avantgardiste. Pri otvoritveni svečanosti so bili navzoči Zvezni podpoveljniki in vsi častniki, prideljeni kadrom moških oddelkov. V tečaj je vpisanih 60 avantgardistov in 78 Ballil.

Božično darilo siromašnim otrokom. Oposlanstvo mladih Italijank, ki obiskujejo tečaj za telesno vzgojo, je v spremstvu Zvezne nadzornice odšlo v ambulatorij Dečjega doma, da razdeli božična darila 50 otrokom, ki so v oskrbi omenjenega zavoda.

Dokaz tovarištva

Tiskovni urad Zveze fašijev sporoča: Zvezni tajnik je prejel dve velikodušni darila. Enega so poklonili uradni Uprave zveze fašijev v znesku 300 lir, drugega Dopolavoristi železniške delegacije v znesku 3000 lir. Oba zneska sta določena za bojevnike v znamenje prisrčnih vezí z bojevniki ob prilliki božičnih praznikov.

Velikodušen dar

Znan slovenski industrijalec je poklonil 50 kubičnih metrov lesa za gradnjo paviljona, ki naj se postavi v Loškem potoku. Tajnik odseka PNF je v imenu Zveznega tajnika zahvalil darovalcu za plemenito dejanje.

Javna prodaja steklenega blaga

Visoki komisar je odločil: Ustrezno prošnji Pokrajinske zveze delodajalcev z dne 16. t. m. št. 1158 se dovoli, da se vrši javna prodaja steklenega in keramičnega blaga na podlagi Naredbe z dne 26. novembra t. l. št. 216 še dalje do 31. januarja 1943-XXI.

Vse zainteresirane tvrdke bodo morale predložiti Pokrajinskemu svetu Korporacij v teku 4. januarja 1943 prijavo steklenega in keramičnega blaga, ki je bilo zvečer 31. t. m. v skladišču in katerega izdelava je prepovedana. Za to blago je dovoljen odlog prodaje.

Avvertimento

Poiché la sezione dello schedario dell'Ufficio anagrafico sta trasferendosi dal Mestni dom nel palazzo Bata s'invitano gli interessati a presentarsi per il prelievo delle carte anagrafiche non più al Mestni dom, ma alla nuova sede in Via 3 Maggio primo piano e ciò a far tempo dal 4 gennaio p. v.

Opozorilo

Ne hodite v soboto po živilecne nakaznice v Mestni dom, ker se kartotečni osek mestnega preskrbovalnega urada seli v palačo Bata, kjer bodo upravitelji že v ponedeljek 4. januarja lahko dobili svoje nakaznice. Opozorjamo torej, da bo vse poizvedbe z živilskimi nakaznicami od 4. januarja dalje v I. nadstropju palače Bata na Ulici 3. maja.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 1. jan. ob 15.: Deseti brat. Izven. Cene od 18 lir navzdol.

Sobota, 2. jan. ob 17.30: Učiteljica. Izven. Cene od 12 lir navzdol.

Nedelja, 3. jan.: ob 15.: Hamlet. Izven. Cene od 18 lir navzdol.

OPERA

Petek, 1. jan. ob 16.: Seviljski bavec. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Sobota, 2. jan. ob 17.: Sestra Angelika. — 7. simfonija. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 3. jan. ob 11.: Angel z avtom. Mladinska opereta. Izven. Zlžane cene od 15 lir navzdol. — Ob 16.: La Boheme. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Glede na novo policijsko uro bo začetek predstav v Operi počeniš z 2. januarjem ob 17.: ob nedeljah in praznikih pa kakor doslej ob 16. uri. Dramske predstave se bodo pričele ob 17.30; ob nedeljah in praznikih ob 15. uri, v kolikor ne bo posebej javljen kak izreden začetek predstav.

Otroci, ki sodelujejo pri mladinski opereti »Angel z avtom«, naj se javijo v soboto ob 14. uri v Operi.

Premiera Puceljneve enodeljanske opere »Sestra Angelika« in Beethovneve »7. simfonije« bo v soboto 2. januarja ob 16. Dejanje opere se godi v ženskem samosau in slika usodo nune Angelike, potomke plemiške rodbine, ki je bila za pokoro za svoj mladostni greh poslana v samostan.

bilo prirejeno v okrepčevalnici in v kantini.

Tudi v prihodnjih dneh bo družba pestre umetnosti »Carusi Ricciole« priredila številne predstave tako za člane ustanove kakor tudi za pripadnike Oborožene sile. Predstave bodo v Ljubljani, Ribnici, Novem mestu, Logatcu in Rakeku. Prav tako številne bodo filmske predstave v dvorani sedeža in po raznih vojašnicah. V teku so živahne priprave za izvedbo četrte vojaške Befane, železničarski Dopolavoro pa pripravlja šahovski turnir.

Našim naročnikom, oglaševalcem, sotrudinikom, čitateljem in prijateljem želimo sreče in zadovoljstva polno leto 1943.

Uredništvo in uprava „JUTRA“

Gospodarstvo

Razvoj italijanske trgovine z inozemstvom

Poročali smo že o nedavno sklenjenem italijansko-nemškem trgovinskem sporazumu, ki urejuje blagovno izmenjavo v letu 1943 in predvideva nadaljnje povečanje medsebojnih dobav. Kakor sedaj poročajo iz Rima, so v tem sporazumu urejena tudi nekatera vprašanja, ki se tičejo blagovne izmenjave med Italijo in zasedenim področjem Norveške, Belgije in Nizozemske. Za promet med Italijo in Nizozemsko so določeni novi kontingenti. Prav tako so rešena vsa vprašanja, ki se tičejo trgovinske izmenjave z Norveško in Belgijo v letu 1943.

Tudi zunanja trgovina Italije s Švedsko se je v zadnjih letih znatno razvila. Poleg Nemčije zavzema Italija najvažnejše mesto v švedski blagovni izmenjavi z inozemstvom. Švedski uvoz iz Italije se je dvignil od 39 milijonov švedskih kron v letu 1939. na 126 milijonov kron v letu 1941. In se je torej potrojil. Istočasno se je dvignil švedski izvoz v Italijo od 45 na 94 milijonov švedskih kron. Samo v lanskem letu je Italija dobavila švedski toliko blaga, kakor so ga dobavile vse tri sosedne države Švedske, to so Danska, Norveška in Finska.

V zadnjih mesecih je bil zabeležen nadaljnji razvoj trgovinskega prometa med Italijo in Madžarsko. V madžarski zunanji trgovini zavzema Italija za Nemčijo drugo mesto. V poldrugem letu se je obseg italijansko-madžarske trgovine več kot podvojil. V prvi tretjini leta 1941 je znašal madžarski uvoz iz Italije 228 milijona pengov, v drugi tretjini leta 1942 pa 834 milijona pengov. Delež Italije v madžarskem uvozu se je v istem razdobju povečal od 17,2 na 27,1 %. Madžarske številke o izvozu pa nam povedo, da je Madžarska v prvi tretjini leta 1941 izvozila v Italijo za 23,7 milijona pengov blaga, v drugi tretjini leta 1942 pa za 47,7 milijona pengov in se je delež Italije v madžarskem izvozu povečal od 15,7 na 19,7 %. Madžarski izvoz v Italijo se še ni dvignil v enakem tempu, kakor je narasel madžarski uvoz iz Italije. Tako je nastal za Italijo aktivni saldo v plačilnem prometu.

kar daje Madžarski povod za nadaljnja povečanja svojega izvoza v Italijo. O priliki nedavnega bivanja ministra za izmenjavo in devize Riccardija v Budimpešti je bilo določeno povečanje madžarskih izvoznih kontingentov za živino in italijanskih izvoznih kontingentov za umetna tekstilna vlakna. Izvoz živine in mesa se bo v novem letu znatno dvignil, ko bodo na razpolago v ta namen določene nove izvozne glavnice. V prometu z Madžarsko izvažata Italija predvsem tekstilne surovine in tekstilno blago, sočivje, motorna vozila, stroje in aparate, medtem ko se madžarske dobave tičejo v prvi vrsti živine, žita, sočivja krompirja, železa in nekaterih strojev. Italijanski kapital se je v zadnjem času udeležil pri delih za elektrifikacijo dežele v lesni industriji severne Sedmograške in v industriji umetnih tekstilnih vlaken. Predvidena je ustanovitev italijansko-madžarske celulozne tovarnice, ki bo dobavljala surovine iz karpatskih gozdov in bo imela početno kapaciteto 30 tisoč ton.

Tudi italijansko-slovaška blagovna izmenjava stalno narašča. Vrednost te blagovne izmenjave je znašala leta 1939 100 milijonov kron, naslednje leto 300 milijonov in v letu 1941 520 milijonov kron. Za leto 1942 je bil predviden obseg blagovne izmenjave v vrednosti 500 milijonov kron, toda že v prvih štirih mesecih je vrednost dosegla 320 milijonov kron, tako da bo predviden promet znatno preokrožen. Delež Italije v slovaški zunanji trgovini se je povečal od leta 1940 do leta 1941 pri uvozu od 4,5 na 8,2 %, pri izvozu pa od 5,8 na 7,2 %. Tudi v prometu s Slovaško je za Italijo nastal zaradi znanih italijanskih dobav aktivni saldo v višini 60 milijonov Ks, ki ga bo Slovaška odplačala s povečanimi dobavami lesa. Poleg lesa dobavlja Slovaška Italiji živino, perutnino, ječmen, alkohol, celulozo, papir, parafin in nekatere izdelke iz železa, medtem ko izvažata Italija v Slovaško predvsem stroje, motorna vozila pa tudi kmetijske proizvode.

Gospodarske vesti

Davčna reforma na Hrvaškem. Poročali smo že o novem proračunu Neodvisne države Hrvaške, o katerem je javnosti podal pojasnilo zakladni minister dr. Košak. Kakor smo navedli, znaša proračun državne uprave 16,37 milijarde kun in je za 50,3 % večji od tekočega proračuna. Novi proračun predvideva dohodke v enaki višini, in sicer odpade na dohodke od neposrednih davkov 6,26 milijarde kun, na dohodke od posrednih davkov 4,73 milijarde kun, na dobiček državnih monopolov 4,37 milijarde kun, na dohodke ustanov in zavodov državne uprave 0,40 milijarde kun, na razne dohodke 0,21 milijarde kun in na prebitek državnih podjetij 0,41 milijarde kun. V zvezi z novim proračunom bo uvedena reforma davčnega sistema, zlasti reforma dopolnilnega davka k neposrednim davkom, in sicer v tej smeri, da se bo dopolnilni davek odmeril na skupni znesek davka po vseh davčnih oblikah na področju države, kar pomeni znatno približanje k davčni obliki dohodnine. Tako bo Hrvaška postopno uvedla sodeben davčni sistem, ki bo upošteval pri odmeri neposrednih davkov skupne dohodke posameznega davkoplačevalca.

Hrvaška podružnica ladjedelnice v Spalatu. Adrianske ladjedelnice d. d. v Spalatu so imele že pred vojno podružnični obrat v Kraljevici. Zdjaj poročajo iz Zagreba, da je matično podjetje v Spalatu spreminilo pravila. Glavnica, ki je doslej znašala 8 milijonov din, je na novo določena na 5 milijonov lir. Za vodstvo podjetja je imenovan izredni komisar dr. inž. Ferruccio Smeraldi. Za obrat v Kraljevici je ustanovljena podružnica spalatskega podjetja, ki jo vodi Peter Šojat in inž. Stanko Šilović.

Uvedba oblačilnih izkaznic na Hrvaškem. Tudi pred božičem je hrvaška vlada izdala naredbo o enotni prodaji tekstilnega blaga na oblačilne izkaznice. Ze doslej je bila prodaja racionalizirana, in sicer na ta način, da je bil nakup določenih vrst tekstilnega blaga in oblačil dovoljen samo na podlagi posebnih nabavnih, ko so jih izdajali v upoštevanju vrednih primerih. Nove oblačilne izkaznice bodo veljale za leto 1943. Izkaznica za moške in ženske bo vsebovala 120 točk (odrezkov), izkaznica za otroke pa 100 odrezkov. Na podlagi te izkaznice bo dovoljen nakup na vsem področju države. Nadalje določa naredba, da se sme v prvem polletju potrošiti samo polovica točk, le pri nabavi obleke ali plašča se lahko uporabi nadaljnjih 30 točk, ki veljajo za drugo polletje.

Spl. šna gospodarska zadruga železničarjev ustanavlja svojo strojársko delavnico ter tkalnico in predilnico. Splošna gospodarska zadruga železničarjev Ljubljanske pokrajine v Ljubljani je zaprosila na obrtno-pravno odobritev strojársk. delavnice v Podmilščakovici ulici št. 11. V delavnici, ki se deloma že uporablja, bodo nameščeni gladilnik, brusilnik, mehanični sol in 5 bazenov za namakanje kož. Nadalje je ista zadruga zaprosila za obr

KULTURNI PREGLED

Vodnikova pratika

Vodnikova družba razpolaga oboje svoje letošnji knjigi. Pratiški, ki ima tako rekoč že svojo tradicijo, se je pridružila povest Janka Kača »Na novinah«. Knjiga, ki je obsežnejša od družinskih običajnih pripovednih knjig in ki tudi po zdravi in kleni vsebini odtehta prenekatere pripovedne stvaritve prejšnjega časa. Tako se je Vodnikova družba potrudila, da celo v razmerah vojnega časa kar le mogoče ustrezno ljubiteljem domače knjige in književnosti.

Vodnikovo pratiko je tudi letos uredil prof. dr. Pavle Karlin in poskrbel za vsebino, ki po kvaliteti ne zaostaja za prejšnjimi letniki. Neskoliko skromnejša sta obseg in oprema, vendar je ilustracij toliko, da pratika ni zgubila svoje pestrosti in zunanje mikavnosti. Izrazito kolektorsko delo sledi »Naš kulturni kolektarček« z imeni in datumi pomembnejših orjačev in sejalcev na rodovitni njivi slovenske kulture od Trubarja do naših dni. Na to se vrste ljudske prerokbe o vremenu in letini ter poštni pritojbe. Prava, dejal bi, čitankarska vsebina pratike se začneja s P. Karlinovim prevodom stare poljske koledne pesmi B. Borko se v članku »Človek in knjiga« vrača h knjigi kot posredovalki človeške inteligence in kulture, nenadomestljivemu pripomočku obnove in povzdige, ter označuje pomen knjige za narod in družbo pozivajoč k smotrnejši vzgoji za knjigo. E. I. je pisec zemljepisno-statističnega članka »Nekaj važnejših podatkov o Italiji«, ki poučuje bralca o nje deželah in pokrajinah, o prometnem in gospodarskem stanju itd. Informativni sestavek je opremljen s karto italijanskega železniškega omrežja. — Etimološki pisec Boris Orel je prispeval članek v katerem obravnava igro »most« in razne njene folkloristično značilne plesne iniače, med katerimi sta posebno zanimiva črnomajski in metliški »most«. Pisec kaže, da so se te oblike razvile iz pravnih običajev in črnomajskih obredov. Boris Orel je s svojo razpravo posvetil globoko v zamotano problematiko tega ostanka iz davnine in pokazal tudi v tem primeru, da »ljudski običaji, igre, plesi navsezadnje ne niso prazna, brezumna početja, kakor bi o njih sodil površen meščan, nego svet, ki razodeva mnogo ljudske lepote in svojstvenosti in ki skriva v sebi mnogo davnih smislov, ki so jih pa kasnejše dobe tako predelele in preobrazile, da jih moremo danes tako rekoč odkrivati.« Znanji potopisev in feljtonist dr. J. C. Oblak je iz pripravljajoč se knjige svojih spominov in razmišljanj prispeval v spomin prijatelja dr. Pavla Grošlaja »Poglavje o smrti«. V tem sestavku se bavi s problemom življenja in smrti ter podaja misli, ki utegnejo zlasti v sedanjih časih vzbuditi v čitatelju globoko odmeve. O krajini Loški potok in njenih naselij piše v članku »Krajina kujanikov« njen ožji rojak, pesnik in jezikoslovec dr. Anton Debeljak ter domoznansko kramljanje obilno belj z ocvirki svoje duhovitosti in razgledanosti. — Meteorolog dr. Oskar Reya obravnava v posebnem, z razpredelnico in grafično skico opremljenem članku razprostranjenost padavin v Jugovzhodnih Alpah. — Iz knjige »Dobra manira vsa vrata odpira«, ki jo je pripravil izkušeni pisatelj in poznavalec družabnega življenja Fran Govekar, je objavljeno poglavje »Kako pa govoriti?« V njem pisec graja slabo, zakirno govorico in zagovarja gojitve lepega govorjenja, ki bo dostojno inteligentnega človeka in kulturnega naroda.

Ivan Albrecht je zastopan s pripovedno prozo »Ljubezen kliče«. Povestica bo zanimala vsakega čitatelja. Dr. Anton Urbanec se oglašja z daljšim poljudnim člankom »Uvod v zavarovalstvo«, ki združuje pravna in praktična vprašanja požarnega zavarovanja in ki ga bo s pridom čital vsak, kdor ima opravka z zavarovanjem. V prispevku »Nekaj o papirju« razlaga znani tiskarski strokovnjak Miroslav Ambrožič izdelovanje papirja — industrijski proces, ki je gotovo zelo važen za sodobno civilizacijo, katerega pa pozna le redkokdo, dasi ima vsak dan opraviti s proizvodom tega procesa — s papirjem. Inž. St. P. nas poučuje o tem, kako se dvigajo potopljene ladje, dr. France Ogrin prikazuje z zemljepisnega stališča ljubljansko barje in okolške gore, Andrej Skulj nudi »Nekaj nasvetov našim vrtnarjem«, dr. M. Foerster piše »Kako nastaja film«, Rudolf Dostal pripoveduje, kako so nekdo romali naši ljudje na daljna božja pota, posebej še v nemški Kelmoraji. Po A. Fraccaroliju je prirejena pripovedna proza »Izumitev«, Leopold Pašk daje »Nekaj navodil našim kurjerjem«, Dragotin Gregorc opisuje Dolenjske Toplice, Janko Colnar pa uvaja zlasti mlade ljudi v jadrastvo. Pratiško zaključujejo uganke.

Skoraj vsi članki so primerno ilustrirani. Tako urejena Vodnikova pratika nudi torej mnogo poučnega in hkrati prijetno zabavnega branja.

Koncert violinista Gregorca

V sredo smo bili v mali filharmonični dvorani priče poizkusa, s katerim začnjen mlada umetniška moč svojo koncertno pot, ki zahteva, kakor vemo, vse polno truda, samozatajevanja, močne volje in ne nazadnje tudi sreče za dosego tistega uspeha, ki zadovolji človeka v zavesti njegovega dela. Jurij Gregorc je kot slušatelj Glasbene Akademije že nekajkrat javno nastopil in tudi nekaj njegovih skladb je že bilo izvajanih. Za svoj prvi samostojni koncert si je izbral spored, ki je bil obsežen ter tehnično in muzikalno zelo kočljiv. Mladi koncertant se ga je lotil z veliko vnetostjo, zavzetostjo in elanom, kar je rodilo v nekaterih momentih lepo višino interpretacije. Kot vsestransko solanega muzika ga odlikuje velikopoteznost, ki včasih prekorači dovoljene mere, toda ki ohrani široko koncepcijo podane skladbe v vseh njenih arhitektonskih elementih. Violinist ima dokajšnjo tehniko, tople, čustven ton in je glede spomina popolnoma zanesljiv. Prepričani pa smo, da bo mladi umetnik na bodočih koncertih pokazal bolj prečiščeno, natančno, briljantnejšo hitrost in bolj izdelano interpretacijo, kar se tiče podrobnega podajanja. Te neizgovorne zahteve sodobnega koncertiranja smo namreč pogrešali, kar pri prvem, tako odgovornem javnem nastopu z vsomi mogočimi subjektivnimi in objektivnimi ovirami tako ni čudno. Zelo smo se razveselili njegove lastne skladbe, razpo-

Znamenito leto je za nami, v še večje pa stopamo. Nad vse pomembni zgodovinski dogodki so se izvrstili v preteklem letu, še odličnejši pa bodo sledili v letu 1943. Toda ne bodimo preroki, marveč voljni in pripravljeni pričakujemo nadaljnega razpleta zgodovinske dobe, v kateri nam je usojeno živeti!

Leto 1943 je navadno leto, ki pa ima nekatere izredno zanimive posebnosti. Prične in konča se s petkom. Ze minilo leto je zabeležilo vrsto zanimivih pojavov v vesolju, a tudi nastopajoče leto ne bo brez njih. Sonce bo dvakrat mrknilo, pri nas nevidno. Prvi popolni solčni mrk bo od 4. na 5. februar, drugi delni pa 1. avgusta. Tudi luna bo mrknila dvakrat, po naših krajih deloma vidno. Prvi delni lunin mrk bo 20. februarja ob 6.38, drugi delni pa 15. avgusta ob 20.38. Pričetek prvega mrka bo ob 5. zjutraj, pričetek drugega pa ob 19. uri.

Kar se praznikov tiče, je zlasti zanimivo, da bo padla letošnja Velika noč v najdaljšo dobo, ki jo določa cerkvena oblast. Stridesedanski post se bo namreč pričel šele 10. marca in bo patron Marko, ki prvi ozeleni prirodu. Binkoštna nedelja bo dne 13. junija, ko bo gođoval prav tako znameniti patron Anton Padovanski. Praznik Rešnjega telesa pa bo dne 24. junija, ko bo gođoval Janez Krstnik. Zelo značilno je, da se Velika noč in z njo zvezana poznejša praznika v vsem tem stoletju ne najdejo in povrnejo nikdar več tako pozno. Stoletna pratika nam opisuje ta redki pojav z naslednjimi vrsticami:

Kadar Veliko noč bo Marko dal,
Anton Padovanski binkoštvál
in Janez molil svet! Telo kličé:
tedaj bo vpi! ves svet: gorjé!

„Jutrova“ zavarovalnica velja dalje!

Smrt in nesreča ne poznata prizanašanja. Tudi v letu, ki je za nami, se je iz širokega »Jutrovega« kroga poslovilo več zvestih naročnikov in prijateljev. Primerile so se tudi smrtne nesreče in se je iznova izkazala blagodat »Jutrovega« zavarovanja, katerega namen je podpreti svojce v najhujši sili. Smrtna nesreča je v preteklem letu posegla tudi v uredništvo in je ugrabila glavnega urednika »Domovine« g. Filipa Omladiča. Usolni udarec se je zgodil dne 14. novembra zvečer na tramvajski postaji na koncu Tobačne tovarne. Ker so bile izpolnjene vse določbe Jutrovega zavarovanja, so Zedinjene zavarovalnice včeraj izplačale vdovi pokojnega Filipa Omladiča zavarovalnino v znesku 3.800 lir.

Vse spoštovane naročnike obvešča »Jutro« ob Novem letu, da ostanejo določbe o zavarovanju za primer smrtne nesreče še nadalje neizpremenjeno v veljavi. Starejši naročniki gotovo še imajo police z natančnim besedilom, ki smo jih svoj čas priložili »Jutru«. V vednost novim naročnikom pa bomo podrobne določbe »Jutrovega« zavarovanja objavili v eni prihodnjih števil. Dovolimo si zlasti opozoriti na važni pogoj izplačila »Jutrove« zavarovalnice: naročnina za »Jutro« mora biti v redu poravnana vsaj do 14 dni pred smrtno nesrečo prizadetega naročnika. Prosimo torej, da naročniki »Jutra« z rednim plačevanjem naročnine olajšajo naši upravi redno poslovanje, sebi in svojem pa varujejo pravico do zavarovalnine.

»JUTRO«

Vremenski koledar za leto 1943

Po »večdesetletnih izkušnjah« je »tavnji« podjetnik g. Rudolf Terčelj iz šiske sestavil naslednjo razpredelnico za domovno vreme v prihodnjem letu in sicer po dnevih od sv. Lucije, to je 13. decembra do 24. decembra, kar se po avtorjevih opazovanjih dobro obnese.

Januar
od 1.—15.: suho vreme, ne hud mraz. V višinah prevladuje severovzhod, v nižinah bolj zmerno;
od 15.—30.: jugozapad, dež, sneg.

Februar
od 1.—15.: prevladuje jugozapad, dež, sneg;
od 15.—28.: jugozapad, menjač se s severovzhodom, dež.

Marec
od 1.—15.: zapadnik, menjač se s severovzhodom, dež, sneg;
od 15.—30.: miješje južno, nestanovitno vreme.

April
od 1.—15.: jug, topleje. V višjih zračnih plasteh severovzhod;
od 15.—30.: južno, m'lo, toplo. V višjih zračnih plasteh severovzhod.

Maj
od 1.—15.: nestanovitno, južno, toplo;
od 15.—30.: nestanovitno, južno, krajevne močne nevihte. Vročina.

Junij
od 1.—15.: jug, krajevne hude nevihte, vročina;
od 15.—30.: vročina z nevihtami, s parno vreme.

Julij
od 1.—15.: prevladuje jug, vročina, nevihte;
od 15.—30.: severovzhod, vročina — jugozapad, deževno.

August
od 1.—15.: suho vreme, vročina;
od 15.—30.: menjač se z dežjem, severovzhod.

Med. Univ.

DR. ALOJZ BOH

zdravnik za živčne bolezni

je otvoril privatno ordinacijo

V TOBAČNI ULICI STEVILKA 14

ORDINIRA OD 2 DO 4 URE

Stružnice

REZKALNE
SKOBELNE
VRTALNE
BRUSILNE
POLIRNE

IN DRUGE STROJE

izbranih konstrukcij — dobavlja
iz tukajšnjega skladišča ali tovarn
GUŠTAV LEVICAR — LJUBLJANA,
Medvedova 14.

ZA NOVO LETO SE SPOMNITE NABEDNEJŠIH, SLEPIH. DARUJTE DRUŠTVU SLEPIH!

dično grajene oblike »Rubato appassionato«, ki verno tolmachi naslov z nekim strastnim nemirom, izraženim z nizanjem kratkih melodičnih fraz. Vendar se da zaslediti tudi nekaj romantičnega dela ali vsaj emotivne motivike, kar da slutiti, da nam bo mladi skladatelj dal še dobra dela, ko se bo umiril v iskanju in ko bo našel svoj »scrisisleni«, naravni glasbeni jezik. — Pri klavirju je

Marec, uranice, dočim ji je sedem sinov pomrlo. Kljub vsem tegobam, ki se ji nji nji prizaneslo življenje, je vse do danes ostala kljub visokim letom izredno krepka in gibčna, humorna Krakovska Urška, pod tem imenom znana v vsem Trnovem in Krakovem zaradi njenega vedrega značaja in kot gojiteljica slavne trnovske salate, ki je njen poseben ponos, saj prideluje na svojem vrtu najboljše primerke te koristne zelenjave. Rodom iz Bistrice pri Mokronogu iz znane Marinkove domačije je poročila starejšim ljubljanskim znanega, z naj 20 let pekočega izvoška Josipa Simončiča.

Gošpe Urški k njeni sedemdesetletni prav toplo častimo tudi v imenu premnogih siromakov, katerim je bila vedno širokogrudna podpornica, saj ni nihče tih nikoli odšel izpred njenih vrat praznih rok. Posebej ta poteza, njena dobrosrčnost, nam nalaga prijetno dolžnost, da se je spomnimo s posebno toplino in ji ob tej priliki ključemo na mnoga leta, saj je verjetno, da jih bo zdrava kot je, tudi doživela. Na mnoga leta!

imel violinist odlično sodelavko Marto Bizjakovo.

Koncert, ki je bil v prireditvi Glasbene Matice, je posetilo številno občinstvo, med katerim so bili v velikem številu zbrani slušatelji akademije, bivši tovariši koncertanta, in pa člani Orkestralnega društva, čigar član je Gregorc že dalje časa.

Marjan Lipovšek.

Z vzhodne fronte: dospeli so zavoji daril za čete Italijanske vojske v Rusiji

Grša Koritnik:

Ob razletju

Vse je letos spet ko lani,
isto: polje, hrib in log,
isto delo na poljani,
slej ko prej znoj, klas in stog.

Isti šum se v listju drami,
ista slutnja in nemir,
iste sence pod gorami,
isti v strugi živi vir.

Kakor lani vrba sklanja
trudne veje nad vodo,
ogleduje se in sanja,
kar je bilo, je in bo...

In srce je kakor lani,
upa, snuje dan in noč,
jok in smeh v spominu hrani,
pristnejša sta ko nekoč.

Zahvala

društva »Dom slepih«

Društvo »Dom slepih« v Ljubljani se spominja z velko hvaležnostjo ob koncu leta svojih podpornikov in prijateljev njegovih slepih varovancev. Skrb za šoli odrasle slepce je bila v novih razmerah postavljena pred nove, a prejšnjim podobne naloge.

Odbor je našel za odrasle slepce, ki nimajo v svoji domovinski občini pravega doma in primerne zaslombe, blagodejno zavetje v prijaznem Domu Marije Srednice v Smartnem ob Savi. Za te slepce bo plačevalo društvo popolno ali vsaj delno oskrbovalnino. Tudi Pokrajinski zavod za slepe

solsko deco v Kočevju je sprejel nekaj odraslih na račun našega društva.

Sprejem zastopnikov odbora pri Ekse. Visokem komisariju v septembru l. 1941. nas je že prepračil o tem, da je oblast naklonjena društvu. Ekse. Grazioli se je toplo zanimal za želje deputacije in za položaj skrbstva za slepce ter obljubil svojo pomoč. V tekočem letu se je obračal odbor v več zadevah na Visoki komisariat in našel vso potrebno oporo, za katero se mu najlepše zahvaljuje.

Zahvaljuje se tudi vsem gospod in gospe, ki so v tem letu dovršile za slepce knjižno svoje delo. Bilo je črko za črko ročno pretiskanih v Brailloevem točkopisu zopet nekaj slovenskih leposlovnih in nabožnih del, založenih doslej le v črni tisku.

Prisrčno zahvalo izreka tudi tisku, ki je brezplačno prebival družbene članke in mnogo prpomogel k lašanju usode naših slepcev, ter vsem tistim, ki so na kateri koli način prispevali k društvenim ciljem bodisi v moralnem ali materialnem pogledu.

Napoved se obrača odbor s prošnjo, do vse javnosti, da mu ohrani svojo naklonjenost tudi v bodoče ter društvu z razumevajočim sodelovanjem prisloži na pomoč.

Naj bi se ob močni podpori pokrajine in občin meščani in kmetje vedno zavedali svoje dolžnosti napram slepim bratom in sestram, jim ustvarili in ohranili skrbstvene naprave ter skrbeli, da bi se razširjale in urejevale po najboljši človekoljubni, strokovnjaških in pedagoških načelih, tako da bodo nam v ponos in slovenskim slepcem v največjo korist.

Odbor društva »Dom slepih«.

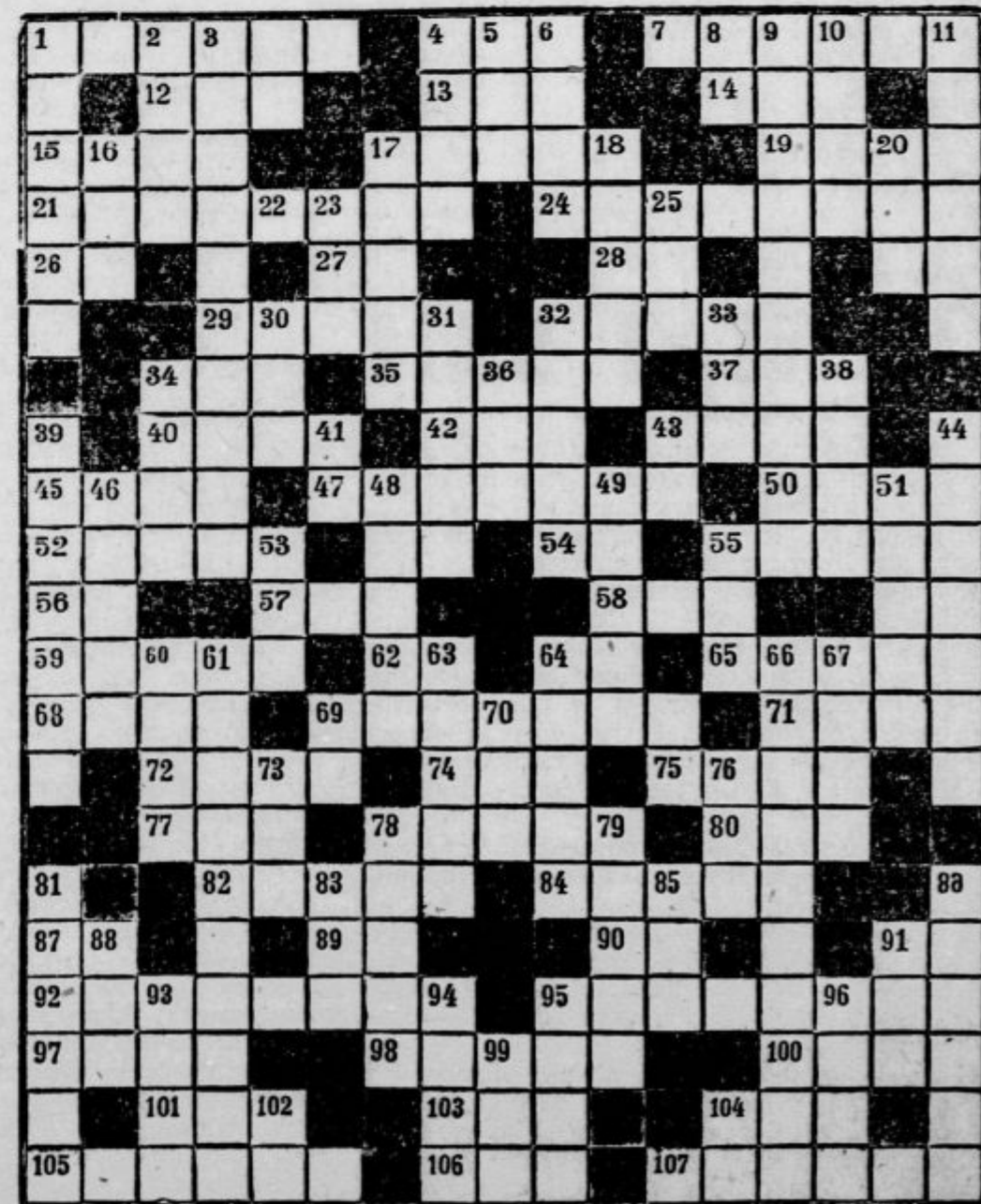
Novoletna križanka

Vodoravno: 1. prepeljavanje. 4. mesto na Finskem. 7. obnovitev, ponovitev. 12. žuželka. 13. vrsta jelena. 14. kratica za klic na pomoč. 15. ozke odprtine v zidovih, okna. 17. poboj. 19. amen po arabsko. 21. žensko ime in ime starogrškega mesta, kjer so imeli prosule priraditve. 24. lovila na pripravu za ptice. 26. medmet. 27. znak za gojitve sviloprejk. 34. portugalska oznaka za »sveti«. znana zlasti iz mnogih krajevnih imen. 35. nakit. 37. žensko ime. 40. jedrat. krepak. 42. izraz iz nogometa. 43. moško ime. 45. podjed. razvojna stopnja rjavega hrošča. 47. uradna poročila. 50. vrh v Karavankah. 52. izumitelj dinamita. 54. egiptsko božanstvo. 55. oblika glagola otepati. 56. pivo. 57. hrvaški veznik. 58. pripadnik evropskega naroda. 59. mesto v Avstraliji. 62. znak za prvinjo. 64. predlog. 65. klada za sekanje. 68. zgornji tok Modrega Nila. 69. gnusen glodalec. 71. z vrvice ovit zavoj. 72. mesto v Sremu. 74. antični bog vetra. 75. pripadnik izumirajočega plemena na japonskih otokih. 77. grška črka. 78. stran. 80. krajevni prislov. 82. oksidirani. 83. mesto na severnem Češkem. 87. kratica pripadnost h katoliški cerkvi. 89. h. t. zastareli osebni zaimek. 91. znak za prvinjo. 92. žensko ime. 95. s pila posneti. 97. škoda. 98. rimska naselbina v naši pokrajini. 100. svetopisemska oseba. 101. najvišje starogrško božanstvo. 103. zlato (ital.). 104. žensko ime. 105. pripadnik zaslužene

»gmajne« v fevdalnih časih. 106. pritok Ganga. 107. vran.

Navpično: 1. žensko ime. 2. dolga obdobja (tujka). 4. kocka (lat.). 5. športna panoga, stročnica. 6. domača žival. 8. znak za prvinjo. 10. vrstilni števniki. 11. žensko ime. 16. vrsta zemlje. 17. kakor 29. vodoravno. 18. obred (tujka). 20. srbsko moško ime. 23. kratica za irsko revolucionarno organizacijo. 25. zamorec. 30. okrajšano angleško moško ime. 31. krajevni prislov in nepristen predlog. 32. mati (lat.). 33. moško ime. 34. prizadevnost, moreča misel. 36. za naseljene požgan gozdni predel, zlasti v gorah. 38. moško ime. 39. blaznik. 41. tuja kratica za opombo. 43. o. i. 44. šibkost. 46. ptica. 48. pripomek za pouk. 49. rim. cesar. 51. pravoslavna zadušnica. 53. žensko ime. 55. konica. 60. švicarska reka. 63. posvečenec, učenec, pomočnik (tujka). 64. vrsta sablje. 67. daljnovzhodna reka. 69. veznik. 70. neoblečen. 73. mesec. 76. jarem. 78. harpune po naše. 79. pritok Irša. 81. krakanje. 83. medmet. 85. kratica za gospodarski sistem, ki je znan pod imenom »nova gospodarska politika«. 86. vrsta goloba. 88. kri (srb.-hrv.). 91. žensko ime. 93. zelenica. 94. eden izmed tako zvanih »mahih prerokov«. 95. kraj in reka v Zabajkalju. 96. svetopisemski ožak. 99. kakor 103. vodoravno. 102. predlog. 104. znak za prvinjo.

N. B.: Po pravilni rešitvi nam izrazijo navpične vrste 3., 61., 9. in 66. neko željo!

Kronika

*** CENJENIM NAROČNIKOM!** Današnji številki smo priložili polnočno za vse naše naročnike, ki prejemale list po pošti. Prosim vas, da se jih poslužite ter nam nakazate mesečno naročnino po možnosti že prve dni januarja. Naročnike, ki so z naročnino zostali, prosimo, da poravnajo s tekočo naročnino tudi zaostanek, sicer jim bomo primorani list ustaviti. — Uprava Jutroja.

*** Leto visoke kulture.** V milanski palači Marino je državni postojnik Del Giudice, odposlanec ministrstva za prosveto v Rimu, otvoril Novo leto visoke kulture. Otvoritevni slavnosti so prisostvovali poleg predstavnikov milanskih oblasti konzul Nemčić, Rumunije in Madžarske, predstavniki Italijanske akademije, generali Bracci, Mazzari, Tortella, predstavniki Stranke in mnogi drugi odličniki. Podtajnik deli Giulice je sporočil pozdrave ministra Bottaija ter požel ustanovali najlepši prosihi v Novem letu. Na koncu so recitali nekaj prevodov pesnika Rilkeja v italijansko.

*** Promocija.** V Zagrebu je bila septembra meseca promovirana za doktorico vsega zdravilstva gđ. Nada Černetova iz Tomadja. Čestitamo.

*** Dišaki in dišakinje raznih šol, zlasti pa oni, ki letos ne obiskujejo državnih šol,** se lahko prijavijo v nove tečaje za knjigovodstvo, stenografijo, strojepljenje, jezike itd. Izbra predmetov po želji. Tečaj prične 2. januarja dalje. Novi prospekti na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

IZ LJUBLJANE

u — Hišnim posestnikom. Vse hišne in zemljiške posestnike opominjamo, da morajo po mestnem cestnem redu, ki je v veljavi, o pravih časih skidati sneg s hodnika ali pespota ob vsej dolžini posestva. Če zaradi snega polzi ali se napravi poledica, morajo hodnik takoj posuti s peskom, pepelom ali žaganjem. Snaženje in posipanje mora biti opravljeno do 7. ure jutraj, po potrebi je pa treba spraviti sneg s hodnikov ali jih posuti tudi večkrat na dan. Odočeno kadunje in kanalske mreže morajo biti proste za odtok vode. Sneg, ki se vsuje raz streho, morajo hišni gospodarji na svoje stroške pustiti odpeljati s ceste na odkazane prostore, ki so bili pred kratkim objavljeni. Kr. Kvestura bo letos zelo strogo nadzorovala snaženje hodnikov in spravljanje snega, zato naj se na lastni posestev o pravih časih pobrigajo za izpolnitev predpisov.

u — Sneg orjejo po Ljubljani. Za Silvestra nam je nebo prav izdatno nasulo snega, da pokriva Ljubljano in vsa pokrajina več kot decimeter debela odeja. V sredo je sneg naletaval ves dan, do poznega večera. Bil je droban, nekoliko južen prišč, ker je bila dnevna temperatura komaj —0,8° C. Po vseh ulicah so ves dan in v večer zvenjale lopate, kideci so bili povsod pridno na delu. In mladina se je brž znašla v zimskem veselju. Takoj po kosilu, ko je bil meteo najbolj izdaten, je že hitela razigrana mladost s sankami pod Tivoli ali drugam na položne griče. Sneg ji bo močno poživil zaključne dni božičnih počitnic. Na Silvestrova pa je imela ljubljanska mladina še drug, doslej bolj redek užitek: po Ljubljani so orali sneg. Trije pari konj so bili vpreženi v veliki mestni plug in šlo je po Ljubljani veselo kakor že nekdanje čase na deželi. Mladina je pridno kobacala na plug. Ponoči se je ozračje shladilo, živo srebro je padlo na —3,08° C, kolikor nismo imeli že od 12. t. m. Jutraj je bila nevarna poledica, toda čez dan je polagoma spet nastopala odjuga.

u — Sporočamo svojim sodelavcem — poverjenikom in vsem članom, da so izšle Vodnikove knjige in sicer: Vodnikova praksa za 1.1943 in Janka Kača povest »Na novinah«. Člani prejmejo knjige pri svojih poverjenikih, ali jih pa dvignejo v pisarni.

Dvanajsta ura

V zvokih dvanajstih ur ura odbila. Šel bo Silvester od nas, vsakemu drugo usodo čbta novega leta obraz.

Časa zavesa bo padla nad dneve, na njo ostal bo spomin, morda sladk ko medica je v cvetju, morda grenak bolečin.

Misel nemirna gré z nado v daljavo, v strahu vprašuje sreč, ali bo sreča prišla k njemu v svate, ali prebridi gorje.

Če nas objela blesteča bo sreča, zar se bo bliskal v očeh, če bo v bolesti sreč krvavelo — dajmo na Noe nasmeht!

Mara Tavčarjeva

Vodnikove družbe, Puccinjeva ul. 5. (poslopje Narodne tiskarne). Vse one člane, ki še niso obnovili letošnje članarine, pozivamo, da se naj čimprej prijavijo, ker naklada letošnjih knjig naglo konja. Narodna sprejema pisarna Vodnikove družbe, Puccinjeva 5 (poslopje Narodne tiskarne), Knjižarna Tiskovne zadruge, Selenburgova 3 in knjižarna Učiteljske tiskarne, Frančiškanska 6.

u — Zahvala društva slepih. Ob novem letu se odbor Društva slepih, Ljubljana, Gradišče 7, najiskrenejše zahvaljuje celokupni javnosti za izkazano mu dobroto in razumevanje v preteklem letu. Zahvaljujemo se predvsem vsem podpornikom, ki so nam radevolje priskočili na pomoč, zavedač se dobro svoje dolžnosti nasproti svojim trpečim bratom in sestram, prav tako pa tudi vsem onim, ki so nam na kakršenkoli način pomagali pri našem delovanju. Zahvalo smo dolžni tudi tisku, ki nam je v preteklem letu brezplačno priloževal razne članke, za kar se odbor najtopleje priporoča tudi za prihodnje leto. Končno se odbor obrača do celokupne javnosti s prošnjo, da mu tudi še v nadalje ohrani svojo naklonjenost ter mu na ta ali oni način pomaga lajšati usodo slepih, ki so med potrebnimi gotovo najpotebnejši.

u — Prihodnji komorni koncert bo v petek 8. t. m. ob 18. v veliki filharmonični dvorani. To bo koncert Ljubljanskega komornega dua, ki ga tvori dva odlična umetnika pianist prof. Anton Trost in violinist Jan Šlais. Izvajala bosta tri sonate, in sicer Veracinijevo, Beethovno in Bortkiewiczovo. Večer bo nudi veliki umetniški užitek, zato nanj že danes opozarjamo in vstopnice bodo od jutri dalje v Knjižarni Glasbene Matice.

u — Poverjenišvo Pokrajinskega sindikata vrtnarjev vabi vse vrtnarske pomočnike in delavce, da se udeležijo važnega organizacijsko-strokovnega sestanka, ki se bo vršil na praznik dne 1. januarja ob pol 10. v tajništvo poljedelskega oddelka Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi c. 22. I. nadstropje, soba št. 7. Za člane udeležba obvezna! Predsednik Pokrajinskega poverjenišva vrtnarjev.

u — Predsedstvo občinskega sindikata poljedelskih delavcev v Ljubljani vabi vse poljedelske delavce, hlapce, dekle in dminarje, da se udeležijo delavskega sestanka, ki se bo vršil v nedeljo dne 3. januarja ob 2. popoldne v tajništvo poljedelskega oddelka Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi c. 22. I. nadstropje, soba št. 7. Na sestanku se bo objasnili predlog nove kolektivne pogodbe za poljedelsko delavstvo in je zato v interesu delavcev samih da se sestanka udeležijo. — Predsedstvo sindikata.

u — Gospod Robert Pr'možič, član naše opere, je praznovan 22. decembra v krogu svojih ožjih prijateljev tridesetletnico svojega umetniškega udejstvovanja. Zaradi vojnih razmer je bila obilnica lha in skromna, brez slavnostnih predstav in proslav, čisto v skladu z jubilaritovim plemenitim značajem. Z drugimi številnimi častilci želimo odličnemu pevcu tudi mi, da ga usoda še dolgo let ohrani našemu gledališču.

u — Korepetitorij, Mestni trg 17/I javlja vsem staršem otrok, ki obiskujejo gimnazije, strokovne, meščanske in druge šole, da pripravljajo odsele vse dijakke po 3 ure dnevno za isti honorar, ker se bliža semester. Starši, katerih otroci so bili imenovani, pa tudi tisti, ki hočejo, da se njih otroci pod nadzorstvom profesorjeve uče dnevno po tri ure v toplih prostorih (razlage, poprava ralog, izpraševanje itd.), naj jih vpišejo. Honorar zmeren. Revni popust. Prijavljanje dnevno od 8—12 in od 14—16, Korepetitorij, Mestni trg 17/I. Priprava tudi za privatne izpite!

u — Za novo leto bomo točili izvrstna sortirana vina Amabile passito, Gambelara passito, teran v steklenicah itd. — Se pripravčta gostilna »Lovinec«, Gradišče št. 13.

u — V ljubljansko bolnišnico so pripeljal spet nekaj ponesrečencev. V levico se je vsekaj 14 letni sin lesnega trgovca Anton Novak iz Ljubljane. Po stopnicah je padel in si zlomil desnico 53 letni pleskar Janez Breskvar iz Spodnje Hrušce. S poškodovanim levim očesom je iskal zdravniške pomoči 17 letni čevljarški vajenec Anton Dolenc iz Horjula. Marija Vidičeva, 55 letna posestnica iz Zagradca, si je pri padcu zlomila desnico 38 letni rudar Jože Lunder iz Kočevja pa ima poškodbe na hrbtu.

u — Odlični jezikovni pouk. V 3 mesecih se naučite italijansko, nemščino, francosko in angleščino tako, da lahko vstopite v dopolnilni tečaj. Novi tečajji za začetnike iz vseh štirih jezikov se začne 11. januarja. Isti dan se prične tudi nadaljevalni tečaj iz italijansko. Uče perfektni profesorji po temeljito preizkušeni metodi. Uspeh zajam-

Razstava Tine Kos - Mihelič

v salonu Oražem v Pražakovi ulici se zaradi velikega zanimanja podaljša do praznika Treh kraljev. Razstavljena dela vzbujajo splošno pozornost in bo s tem ustrezno vsem, ki razstave do sedaj še niso ugnili posetiti.

čen. Prijavljanje dnevno o 8—12 in od 14 do 16, Korepetitorij, Mestni trg 17/I.

u — Promovirana sta bila na pravni fakulteti ljubljanske univerze g. Frumen Ernest iz Otave in g. Mihelič Franc iz Dan. Čestitamo.

u — Važno za današnje dni je znanje knjigovodstva, stenografije, strojepljenja, jezikov itd. Za vsako službo sedaj in v bodočnosti je to znanje potrebno. Novi strokovni tečajji se prične 7. januarja. Izbra predmetov po želji. Posebni oddelki tudi za dijakke-inje. Učnina zmerna. Informacije in prijave od 2. januarja dalje. Zahtevalje prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

u — Gimnastična šola Milene Govekarjeve prične z rednim poukom v ponedeljek 4. t. m. Gospje in dekleta naj se zglasijo v soboto 2. t. m. v Muzejski ul. 3. pritličje, levo rati: ev. spremembe in določitve gimnastičnih ur. Prijava in sprejem novih učenk.

u — Učite se strojeplja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečajji prične 7. januarja. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specialna strojeplna šola: Največja moderna strojeplnica, raznovrstni stroji. Učnina zmerna. Posebni tečajji tudi za knjigovodstvo, stenografijo, italijansko itd. Informacije in prijave od 2. januarja dalje. Novi prospekti na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

u — Novoletno zdravniško dežurno službo bo opravil od četrka od 20. ure do sobote do 8. ure jutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta št. 15/II.

u — Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote do 20. ure do ponedeljka do 8. ure jutraj mestna zdravnica dr. Ziti ko Jožica, Pietersnikova ulica št. 13.

u — Jezikovni tečajji — italijanski, nemški, francoski itd. v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2 — prične dne 7. januarja. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer (po želji) v začetnem, nadaljevalnem ali konverzacijskem oddelku. Najuspešnejša učna metoda. Tečajji so uradno dovoljeni. Vpisovanje in informacije dnevno do 19. ure.

u — Razstava Mašič-Sedej-Zonič v Jakopičevem paviljonu bo odprta samo še do konca tega tedna. Opozarjamo, da bo zadnji dan, t. j. v nedeljo 3. jan. vodil in tolmačil slike in težnje moderne upodablja, joče umetnosti slikar prof. Stane Kregar.

u — Društvo »Mali gospodar« na Ježeli vabi vse člane, da se udeležijo občnega zbora dne 2. jan. ob 2. popoldne v gostilni Ramovž, Stožice. Važno zaradi bodoče ureditve in poslovanja društva. Odbor!

u — Na Novega leta dan ob 11 dopoldne vodi dramatik Ivan Mrak po razstavi slikarja Franceta Pavlova v Obersnelovi galeriji. Istočasno se razstava tudi zaključuje.

u — V treh mesecih lahko dobite osnovno znanje jezikov: italijansko, nemščino itd., če se zglasite od 15. do 17. ure dnevno: Novi trg 5-III levo.

u — Šolskih skribe se rešijo starši, ki prijavijo svoje otroke k dnevnim instrukcijam po dve uri dnevno proti nizkemu me-

Radio Ljubljana

PETEK, 1. JANUARJA 1943-XXI

7.30: Pesmi in napevi. 8.00: Napoved časa — poročila v italijansko. 11.00: Prenos pete mase iz Bazilike Presv. Oznaneja v Firenzi. 12.00: Razlaga Evangelija v italijansko (O. G. B. Marino). 12.15: Razlaga Evangelija v slovenščino (O. K. Sekovanič). 12.30: Poročila v slovenščino. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa — poročila v italijansko. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščino. 13.17: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec — operetna glasba. 14.00: Poročila v italijansko. 14.15: Vojaške pesmi. 14.50: Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovenščino. 17.15: Dr. L. Pus: Praktična navodila za kmetovalce — predavanje v slovenščino. 17.35: Duet harmonik Golob-Adamič. 19.30: Poročila v slovenščino. 19.45: Operetna glasba. 20.00: Napoved časa — poročila v italijansko. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščino. 20.45: Operno glasbo vodi dirigent Morelli, sedeljuje tenorist Giovanni Ugoletti. 21.15: A. Nicotera: Pogovor s Slovenci — predavanje. 21.30: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 22.10: Zanimivosti v slovenščino. 22.20: Orkester pesmi vodi dirigent Angelini. 22.45: Poročila v italijansko.

sečnemu honorarju (ura stane povprečno le okoli 2 liri). Pojasnila in vpisovanje: Novi trg 5-III levo od 15. do 17. ure dnevno pri Vseučiliški knjižnici.

u — Ne hodite v soboto po živilske nakaznice v Mestni dom, ker se kartotečni odsek mestnega preiskovalnega urada seli v palačo Bata, kjer bodo upravičenci že v ponedeljek 4. januarja lahko dobili svoje nakaznice. Opozorjamo torej, da bo vse posilovanje z živilskimi nakaznicami od 4. jan. urja dalje v I. nadstropju palače Bata na Ulici 3. maja.

Iz Spodnje Štajerske

Nesreče. 6letni Jože Gaube iz Breznega je pomagal pri rezanju krme. Stroj mu je zdrobil desnico. 61 letna Terezija Sprečnikova iz Lajsterperka si je pri padcu hud poškodovala glavo. 32letni Ludvik Dominko od Sv. Marjete na Dravskem polju si je pri delu zlomil nogo. 46letna Amalija Zaveršič iz Gabrnika je nevarno padla in si med drugim zlomila desnico. 19 letna Francka Muršičeva iz Stare Nove vasi in 26letni Adolf Höller sta pa spodrenila s stopnice vagona. Poškodovanci so bili pripeljani v mariborsko bolnišnico.

Pod konja je padel 16letni kmečki sin Alojz Šalk iz Metave pri št. Petru. Življenje si je rešil, ima pa hude poškodbe v trebuhu. — 57letni trgovski pomočnik Henrik Karničnik je v trgovini padel z lestve in se nevarno polomil. V tovarni pa se je ponesrečil 49letni mojster Jože Hercog, ki ima med drugim zlomljeno levico. Prepeljani so bili v mariborsko bolnišnico.

5000 proslavcev za nove kmetije na Štajerskem in Koroškem. Mariborski dnevnik poroča o razveseljem dokazu za veliko zanimanje, ki so ga pokazali kmetje za nove kmetije. V kratkem času je bilo

vloženih 5000 prošelj. Velik del prošljev je že nastanjen na novih posestvih.

Z Goreniskega

Blaznež povzročil smrt dveh ljudi. V nekem beljaškem hotelu je v poznih večernih urah prišlo do izredno vznemirljivega dogodka, ki je zahteval tri smrtna žrtve. Ko je natakhar gostom napovedal policijsko uro, ga je 28letni sin gostilničarja Ferdinand Bernold iz Drobovelj na Baškem jezeru zbil na tla in grozil tudi drugim gostom z bodalom. Natakhar Franc Zeiringer je pred blaznežem iskal zavetja za nekimi vrati, toda v tem trenutku ga je Bernold že smrtno zabodel z bodalom. Dva druga gosta je blaznež z nožem ranil, enega no prsih, drugega po plečih. Pri zasledovanju brezumnega napadalca se je zgodila še ta nesreča, da je bil z revolverskim strelom smrtno zadet v trebuh hotelski gost Herman Winsberger iz Spitala. Eden izmed zasledovalcev je namreč Bernold zamenjal z Winsbergerjem in streljal vanj. Končno so blazneža, ko je bil že ranjen, le ukrotili in ga odvedli na policijo in nato v bolnišnico, kjer je rani podlegel Preiskava je dognala, da je bil Bernold že enkrat v norišnici.

Nezgoda. Pri delu na žagi v Motniku se je ponesrečil 20letni posestnikov sin Janec Plisker. Ko je pripravil hlode za žaganje, so se ti vdrli nanj. Poleg drugih poškodb ima zrobljeno desno nogo. Reševalni avto iz Kamnika je ponesrečenca prepeljal v celjsko bolnišnico.

V Sv. Križu pri Litiji je bil te dni apel krajevni skupin. Vsem sodelavcem so bila dana pojasnila in navodila. Po zborovanju je imelo žensko božično slovlje. Svečanost je povzdignilo petje božičnih pesmi.

Previden s tolažili sv. vce nas je danes zapustil naš ljubi oče, gospod

JURCA IVAN

Pogreb ljubljenege očeta bo v soboto, dne 2. januarja 1943 ob 3. uri popoldne iz kapele sv. Mištofa na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. decembra 1942.

ZALUJOČI OTROCI

Umrl nam je naš edini ljubljani sin, gospod

DOVČ IVAN

sin posestnika

v 24 letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb dragoga pokojnika bo v petek, dne 1. januarja 1943 ob 2. uri popoldne z Zal, kapele sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, šmartno, dne 30. decembra 1942.

Zalujoča rodbina:
DOVČEVA

ZAHVALA

Za izkazano sočutje ob izgubi našega dragoga papana in starega očka, gospoda

DRAGOTINA ŠTRUCLJA

častnega konzula Portugalske in bivšega carinskega posrednika naša topla zahvala vsem, posebno č. p. Jožefu za dušno tolažbo, g. dr. Malcnu za njegovo požrtvovalno lajšanje pokopnikovega težkega trpljenja, pevskemu zboru Glasbene Matice za prelepe žalostinke in vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z nami v teh težkih dneh in ga spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1942.

ZALUJOČA SPOPROGA, OTROCI
in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Za vse dokaze sočutja in naklonjenosti ob priliki nenadomestljive nam izgube tako ljubljenege

OTIJA GREGORIČA

dipl. jurista

za vse poklonjeno cvetje in za številno spremstvo se prijateljem, znancem in S. K. Iliji najtopleje zahvaljujemo.

Maši zadoštnici se bosta brali 2. in 3. januarja 1943 ob 8. uri v šenklavški cerkvi.

Ljubljana, dne 31. decembra 1942.

RODBINA DIREKTOR ALOJZ GREGORIČEVA

P. G. Wodehouse:

PODIJETNI SAM

Humorističen romas

Njegovo naštevavanje raznih prijateljev, ki so se morali do smrti okrutno pokoriti za to, da so bili nepremišljeno na vrat na nos planili v »vrtinec zakonskih viharjev«, jo je bilo navdalo z bolestnim presenečenjem in upravičenim nemirom.

In prav takšno je bilo Hashovo vedenje tudi na povratku iz John Streeta.

Zato je bilo Klari pač lahko težko pri sreč, ko je zdaj v spominu obnavljala dogodke večerajšnjega dne, in niti Kordelija Blair, ki je bila postavila svojega junaka v polrazpadel mln, čigar izhodi so bili vsi zasedeni od razbojnikov in čigar klet je bila polna dinamita, je ni bila mogla docela razrešiti in razvedriti.

Odsotno je obračala liste in povsem slučajno obšla pri rubriki tete Izabele: »Pomenki z mojimi dekleti«.

Ob tem čitvju je Klara nehotе vsaj malce oživela. Nikoli ni pozabila od besede do besede prečitati vse, kar je pisala teta Izabela, kajti to gospo je imela Klara za najboljšo vodnico v vseh človeških težavah.

Če si na primer želela vedeti, ali naj pihav v čaj ali naj ga pustijo, da se ohladi sam od sebe, je bila teta Izabela naređ, da te pouči. Če si jo vprašala o globljem pomenu te ali one cvetlice, ako jo ponudiš temnolaseru mladeniču v dar, ti ni samo po-

stregla z izčrpnno razlago tvojega primera, ampak je tudi znala navesti za vsako vrsto cvetlice tisti skrivnostni, malone nadnaravni smisel, ki ji ga ne bi bil človek nikoli pridočil.

Ali sme dama pri slovesu seči gospodu, s katerim se je pravkar seznanila, v roko? Ali lahko gospod podari dami funt čokolade, ne da bi zagrešil ne-taktnost? Lahko gresta dva mlada človeka skupaj na izprehod? Ali moraš reči »Gospod Smith... gospodična Jones« ali »Gospodična Jones... gospod Smith«, kadar seznanja prijatelja s prijateljico? In ali naj omenjeni gospod Smith po takem predstav-ljanju reče »Štejem se srečnega, da sem vas spoznal« ali »Moj poklon«?

Teta Izabela je imela zmerom za vsakogar pravo besedo. In vsaka njena beseda je bila prikladna za vse druge podobne primere na svetu.

Tudi danes ni bilo nič drugače. Komaj se je Klara ustavila ob teh vrsticah, so ji obstale oči na odgovoru, ki ga je dajala vsevedna tetka neki »Zaskrbljeni« iz Gornjeja Sydenhama.

»Hudimana!« je vzkliznila.

Evo kaj je pisala teta Izabela:

»Zaskrbljena« (Gornji Sydenham). Praviš, dragica, da se je tvoj ženin nekam ohladil. In me vprašuješ, kaj naj storim? Vidiš, v takem primeru je samo nekaj, kar svetujem vsem mladim prijateljicam, ki bi prišle danes ali jutri v tvoj položaj. Treba je, da fanta preskušaš. Mogoče je tudi, da se ni res ohladil, ampak ima samo hude skrbi, ki ga delajo zamišljenega. Ako mu pravilno pretipaj obisti, boš kmalu videla, kako in kaj. Moj predlog se ti utegne zdeti malce neprikladen za mlado dekle,

ali porok sem ti, da je najboljšo sredstvo. Pohlini se in se delaj, kakor da si temu ali onemu izmed njegovih prijateljev ali znancev nežno naklonjena. Če je mogoče, se spusti celo v poudarjeno ljubimkanje z njim. Kmalu boš videla, ali te ima tvoj ženin še tako rad kakor nekdanje dni. Če te ima še rad, se bo takoj pokazala neka razdraženost, ki utegne dobiti sčasoma silovit značaj. Svoje dni so se vitezi bojevali za ljubezen svojih dam. Deni torej Herberta ali Georgea (ime je postranska reč) vsaj za teden na to preskušnjo, pa ga boš hitro pripravila v tisto prozorno stanje, ki ti bo omogočilo zanesljivo presojo njegovih čustev.

Klara je izpustila list iz drhteče roke. Zdelo se ji je, da je vse to napisano v njen osebni blagor. Teta Izabela se tudi to pot ni bila zmotila. Njeni nasveti so zmerom zadevali v črno.

Res je, da stvar ni bila brez težav. Teti Izabeli je bilo lahko priporočati ljubimkanje s kakim moškim članom svojega kroga, a kaj, ko je bil Klarin krog tako ozek, da ni premogel nobene primerne žrtve! Kar se tiče moških, je bilo na Burbury Roadu bore malo izbire. Pismočona je bil prestar, in če se je že kdaj ustavil in počenčal, je govoril kvečjemu o svojem sinu, ki je živel v Kanadi. Pekov in mesarjev pomočnik, ki sta po opravih prihajala v hišo, sta bila še zelenca. Tem trem bi se bila lahko nasmihala celo uro, ne da bi bil Hash vobče kaj opazil. Skratka, stvar je bila hudo zamotana, in Klara si je že dokaj časa belila z njo glavo, ko ji je žvižg z vrta naznanil, da gost prihaja. Včerašnja wdžranost se je gospodu Todhunterju tudi danes še poznala na obrazu. O hladnosti prav

za prav ni bilo moči govoriti, a tudi prave gorkote ni bilo. Šlo je pač za nekakšno vmesno toplotno stopnjo. Človek se je nehotе spomnil pečene ribe, ki že predolgo leži na krožniku.

Poljubil je Klara. Se pravi, tehnično je bilo treba opredeliti njegovo dejanje kot poljub, čeprav še daleč ni bil tisto kakor poljubi minulih dni.

»Kaj ti pa je?« je malce užaljeno vprašala Klara.

»Nič mi ni.«

»Pač, nekaj ti mora biti...«

»Če ti pravim, da mi ni nič.«

»A jaz ti pravim, da ti je.«

»Jaz pa pravim, da mi ni.«

»Nu,« je Klara nadaljevala, »ali mi misliš povedati, kaj ti je, ali ne?«

Ta izmenjava misli je očitno storila Hasha še bolj mrkega. Pogreznil se je v temačen molk, Klara pa je jela z naprej potisnjeno bradico pripravljati čaj.

Toda Hasha niti

ŽELEZNIŠKO-CARINSKI, ŠPEDICIJSKI IN TRANSPORTNI ZAVOD ZA INDUSTRIJO IN TRGOVINO

SLOVENIA TRANSPORT

ZASTOPSTVA IN KORESPONDENTI V VSEH INDUSTRIJSKIH IN TRGOVSKIH CENTRIH V TU- IN INOZEMSTVU

JOSIP L. ŠILIH

Brzjav. naslov: Slovenia transport. Telef. 27-18, 37-18, car. pisarna 37-19, stanov. 24-19

ŠPEDICIJA — MEDNARODNI TRANSPORTI — TRANSPORTNA ORGANIZACIJA ZA BLAGOVNI PROMET

IZVOZ

LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA CESTA

UVOZ

CINEMA UNION KINO

Presenta
Predvaja

LA PIU' FAMOSA

VICENDA ROMANTICA

VELIKA

PUSTOLOVŠČINA

MALOMBRA

Dal romanzo di
Antonio Fogazzaro

con

Da romanu
Antonija FogazzaroIsa Miranda
Andrea Checchi
Irasema Dilian
Gualtiero Tumiati

Regia di

Režija

Mario Soldati

Tanko Ema

trgovina z domačim in južnim sadjem, zelenjavo in deželnimi pridelki na debelo

Pisarna in skladišče:

LJUBLJANA — Kapiteljska ulica 3 — Telefon 23-48

RADIJSKI APARATI,
PISALNI, RAČUNSKI, RAZMNOŽEVALNI STROJI
REGISTRIRNE BLAGAJNE
NALIVNA PERESA

RADIOVAL Ljubljana,

Radijska in mehanična delavnica

DALMATINOVA ULICA ŠT. 13 — POLEG HOTELA ŠTRUKELJ

KREDITNI
ZAVOD
ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO
V LJUBLJANI

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

FRANJO KUNOVAR

KAMNOSEŠKO KIPARSKO PODJETJE

POKOPALICE SV. KRIZ — LJUBLJANA — TEL. 49-09

ŽELIM SREČNO NOVO LETO

vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

JOŽE KLANJŠČEK

zaloga usnja na debelo

LJUBLJANA, Cesta Arielle Rea 1, levo dvorišče »Figovec«

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem ter vsem prijateljem in znancem

FRANC DOLINAR

parna pekarna in slaščičarna

Poljanska cesta 19 LJUBLJANA Pred škofijo 11

Srečno in uspeha polno novo leto želi in se najtopleje priporoča gradbeno in tesarsko podjetje

KAREL KAVKA

stavbenik in tesarski mojster

LJUBLJANA Žibertova ulica 11 Telefon 20-50

SREČNO NOVO LETO!

ANTON VERBIČ

delikatesa in špecerija

LJUBLJANA Stritarjeva ulica

Srečno in veselo novo leto želi trvdka

L. M. ECKER sinova

kleparstvo, vodovodne instalacije ter sanitarne opreme

LJUBLJANA — Slomškova ulica 4

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim naročnikom

IVAN BRICELJ

pleskar, ličar, sobo- in črtilnik ter gostilničar

v ŠTEPANJI VASI NA PLANIRJU LJUBLJANA Telefon 33-07 BLEIWEISOVA C. 13

SREČNO NOVO LETO ŽELI

„ELHOMA“ J. Stojko

stroji za obdelavo lesa

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 3 Telefon 25-31

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in znancem

KUŠAR LUDVIK

pečarski mojster

MALA VAS 50 a JEŽICA
in se vlijudno priporoča za nadaljna cenjena naročila

A. ČERNE

graveur

štamplje, etikete, tisk z jekloreza
LJUBLJANA Dvorni trg 1

JERNEJ JELENIČ

tovarna metel

in kisarna »Pri Majarončku«

LJUBLJANA Slajmerjeva ul. 1
Telefon 25-78

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem

EGER ELIGIJ

krznarstvo in izdelovanje čepic
KONGRESNI TRG 7

Srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem

GASTRAUN NASL.

DOLENC SILVA

izdelovalnica dežnikov in solnčnikov
LJUBLJANA Prešernova ul. 42

Veselo in srečno novo leto 1943 želi vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem

Filip Bizjak

krznarstvo

LJUBLJANA Kongresni trg 8

Srečno novo leto želim

JOŠKO in METKA HUBAD

LJUBLJANA gostilna Pred škofijo

Srečno in veselo Novo leto želi

JOSIP MUSAR

mesar in prekajevalec

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 61

Podružnica: Gosposvetska cesta št. 43

Srečno in veselo novo leto želi svojim cenjenim naročnikom

KROJASKI SALON »MODA«

LJUBLJANA Resljeva cesta 8

IVAN AMBROZ

strojna delavnica

LJUBLJANA Trnovski pristan 32

Veselo in srečno novo leto želi

GOSTILNA PRI »KORELNU«

»NA - NA«

Srečno in veselo Novo leto želi

A. GREBENC

nakup in prodaja vreč

LJUBLJANA, Sv. Petra 33, tel 33-26

ANTON MENCINGER

špecerijska trgovina

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 42

BARETIČ VLADIMIR

modno čevljarstvo

LJUBLJANA Pražakova ul. 12

GOSTILNA »DUBROVNIK«

Samaluk Marko

LJUBLJANA Kolodvorska 26

A. KAJFEZ

urar

LJUBLJANA Miklošičeva 14

ANTON BLAZNIK

sodobnikarstvo in pleskarstvo

LJUBLJANA Poljanska cesta 43
nasproti Marijanišča

Prodotti chimici sintetici - Preparati biologici - Specialità medicinali - Prodotti d'uso radiologico - Soluzioni sterili per iniezioni - Prodotti chimici puri per laboratori scientifici, per cliniche e per uso analitico - Prodotti chimici d'uso industriale

Sintetici kemični proizvodi - Biološki preparati - Zdravilne specialitete - Proizvodi za radiologijo - Sterilizirane spojine za injekcije - Kemično čisti proizvodi za znanstvene laboratorije, klinike in analize - Kemični proizvodi za porabo v industriji

CARLO ERBA S.A. MILANO

Svojim cenjenim gostom želi srečno in veselo novo leto

HELENA BANKO
GOSTILNA »PRI NACETU«

LJUBLJANA

Šmartinska cesta št. 3

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem

„ŽELEZNINA KOUTNY“
CERNE JOZE

LJUBLJANA,

Gospodarska cesta št. 59

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI

IVAN VRBINC

stavbni, pohištveni pleskar, ličar in soboslikar

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica

Telefon 42-98

Srečno in uspeha polno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
in poslovnim prijateljem**Fran Ravnikar**

tesarski mojster, parna žaga in lesna industrija

LJUBLJANA

Linhartova 25

TRGOVINA Z JUŽNIM IN DOMAČIM SADJEM TER
ZELENJAVO NA DEBELO**IVAN PIELICK**ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM IN PRI-
JATELJEM SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO**JOSIP BERGMAN**

TRGOVINA S ČREVAMI IN PARNA TOPILNICA LOJA

LJUBLJANA

Poljanska cesta, 85-87

SPEDICIJA, JAVNA SKLADIŠČA
IN CARINSKO POSREDNISTVO**TURK**
LJUBLJANAVELIKO USPEHA IN SREČE V NOVEM LETU!
Priporočamo se še v bodoče za Vašo cenj. naklonjenost**JOS. ZALTA & CO.**

železnina

LJUBLJANA

Bleibwelsova cesta št. 9

SREČNO NOVO LETO ŽELI vsem cenjenim strankam

Adrian Pahor

modni krojaški atelje za dame in gospode

LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA 54

HOTEL »SLON«

IVAN ZUPANČIČ

Izdelovatelj metel

LJUBLJANA

Kersnikova ulica 3

Srečno in veselo novo leto želi vsem
odjemalcem in se jim tudi v bodoče
priporoča za naklonjenost**JOSIP TABOR**trgovina z igračami in narodnimi
spominčki

LJUBLJANA

Kongresni trg 3

PIČMAN LOVROpodjetje za vodovodne instalacije,
centralne kurjave in kleparstvo

LJUBLJANA

Ilirska ulica 15

Telefon 29-11

SREČNO NOVO LETO
želi vsem cenjenim odjemalcem ter se
priporoča za nadaljnjo naklonjenost**JOSIP URCH**

trgovina z vinom

LJUBLJANA, Ciril Metodova cesta 33

Srečno in veselo novo leto želi vsem
svojim cenjenim odjemalcem**EDVARD VOSTNER**

IVAN ML.

kleparstvo in vodovodna instalacija
LJUBLJANA

MOSTE

JOSIP REBEK

kjučavničar

LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 9

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim odjemalcem**Splošna
trgovska
družba**

LJUBLJANA, Ciril Metodova cesta 33

SREČNO NOVO LETO ŽELI
TVRDKA**I. KNEZ****MILKO in MARIJA SLAMIČ**

mesarija

LJUBLJANA

Jegličeva 10

IVAN SAJOVIČsnobno čevljarstvo in specialist
za ortopedična obovala

LJUBLJANA

Novi trg 5

SREČNO IN
VESELO NOVO
LETO 1943

želi svojim cenj. odjemalcem ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost tvrdka

KARL PRELOG

VOLNA, BOMBAŽ, NOGAVICE, ROKAVICE, PLETENINE

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi
SREČNO IN VESELO NOVO LETO

1943

Ivan N. Adamič

PRVA KRANJSKA VRVARNA

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 31

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«

Šentjakobska knjižnica

svojim čitateljem in čitateljicam

Prav srečno in veselo NOVO LETO
želita cenjenim odjemalcem**Ivan in Slava
Krušič**MOSTE - ZELENA JAMA
Bezenškova ulica št. 10**JAKOB JESIŠ mlajši**
gostilničar in mesar

RUDNIK št. 30

Zahvaljujemo sesvojim odjemalcem, dobaviteljem in sodelavcem za izkazano zaupanje in
zvesto sodelovanje v preteklem letu ter**želimo vsem****srečno Novo leto 1943****Rata**